

XIII EVF. * SZAM 175
 Csup—Kolozsvar, 1930
 augusztus 14 Csütörtök
 5690 EV - AB 19

TAXA POSTALA
 PLATITE in NUMERAR
 No. 244.716/...

Ara 5 lej

ELET

ZSIDÓ POLITIKAINAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Strada Baron L. Pop (v. Brassai-
 utca) 10. szám. Telefon: 9-77.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre 1150 Lei
 Félévre 600 ..
 Negyedévre 320 ..
 Egy hónapra 110 ..

KÜLFÖLDI
 ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egy óra 1 dollár (mind ennek
 megfelelő pénznem).
 Egy évre 10 dollár.

Hirdetések tarifa szerint
 vétetnek fel.

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti zsidóság politikai napilapja.
 Cikkeink utánnomását csak a szerkesztőség engedélyével engedjük meg.
 Köszöneteket nem küldünk vissza és megőrzésükre sem vállalkozunk.

Miért fáj az igazság?

Nap-nap után a szívünk vérelül küldjük harcba a fekete ölbetűtöknek azt a hadseregét, amely szétszalad ezekről a hasábkörmokről a szélörzsa minden irányába, hogy felvegye a harcot az antiszemita gyűlölködés mocskos áradatával. Szétdobált petróleumos üvegek és földre locsolt benzintöcsák közé kergetjük az írott szavakat, amelyek mindegyike vádol, kér, követel, vagy tetemre hív a megmaradt romok közé...

Minden mondat, amit leírunk, egy-egy újabb kiáltás azokhoz, akiknek még vannak füleik. De a gyújtogatónak pusztában kiáltott szó a mi hangunk. A hatóságok pedig csak akkor eszmélnek rá a figyelmeztetésekre és követelésekre, ha a szó szoros értelmében ég már a ház. Vannak azonban ebben az országban progresszív gondolkodású férfiak, akiknek nyugati értelemben vett demokratikus eszmékkel van átitatva a vérük s még sem akad közöttük sem legalább egyetlen egy, akinek volna bátorsága nyílt sisakkal kiállni a fórumra, hogy szembeszegezze mellét az árral. Holott még a cári Oroszországban is akadtak intellektuelek, akik a pogromok borzalmas éveiben semmilyen veszélytől meg nem rettenve, szóban és írásban vették fel a harcot az antiszemita gyűlölködés ellen és akikben olyan erősen égett a szégyen a méltatlan üldözöttség miatt, hogy a fanatizált tömegek prédájává odadobott zsidóság önvédelmi csapatainak az élére állottak.

A mi nap-nap után megújuló harcunk nem lelkesít senkit sem ilyen cselekedetekre. Azok, akik még fel tudnak habozni, nem azon haboznak fel, ami nap-nap után Borsán, Balaceanán, Suceavában, Vaman, Cămpulungon, vagy Maramarosszigeten történik, hanem arról panaszkodnak, hogy az Uj Kelet túlzott színekkel eszteli az eseményeket. Mert nem hallgatjuk el a zsidó faldalmakat, mert nem eszünk be a szemünket az antiszemita merényletek láttára; azzal vádolunk bennünket, hogy eltolozzuk az antiszemita eseményeket. Ez az, ami jobban fáj a miniszternek, tartományi igazgatónak, prefektusnak, főszolgabíróknak, esperesnek és minden rendű és rangú intellektuálnak, mint a borsai tűz, vagy a balaceanai rombolás. Pedig mi soha egy szót nem fejtünk hozzá az eseményekhez. Beszélnek azok eleget önmagukban helyettünk is. A telefon- és táviródrótok nem egyszer hurkolódnak a nyakunk köré, mint egy rettenetes polipnak a karjai. Északról és Délről is egyre újabb antiszemita botrányokról hoz hírt a telefon és amikor mi az egymást követő antiszemita kilengéseknek ebben a boszorkánytáncában nemcsak a fülünket, hanem a szívünket is odaszoritjuk a telefon hallgatójára, nem volna esoda, ha néha egy arnyalattal erősebben festem meg az eseményeket, mint ahogy az a valóságban történt.

Miért van az, hogy azok, akiket illet, csak ezeket az egészen ritkán felbukkanó arnyalati különbségeket látják mind-abból, amit országgá kiáltunk? Talán az abszolút igazság iránti gyötrelmes vágy az oka ennek? Akkor miért nem lépri el egyszer és mindenkorra a föld színéről a felháborodás elementáris ereje a gombamódra szaporodó antiszemita pamfletteket? Hol van az a hatóság, amely helyreigazításért csepenget fel a kolozsvári Luptătorul szerkesztőségének telefonját, holott ez a lap azt írja, hogy ma már bezonyított tény, hogy Borsát a zsidók gyújtották fel, hogy így hozzájussanak a biztosítási összegekhez. Ezekben a galád és alávaló rágalmakon nem habozdik fel senki? Csak a kemény szavakkal kimondott igazság az,

ami fáj? Azok a hatóságok és román intellektuelek, akik rossznéven veszik, hogy még mindig nem nyugodtunk abba bele, hogy a borsai tüzet véletlen szerencsétlenség okozta, természetesnek találják, hogy a falvakat elárasztják egy Gorj megyében szerkesztett pamflettel, amely a Salvatorul hangzatos címet viseli. Pedig ennek a lapnak minden sora alkalmas arra, hogy az arcába kergesse a vért minden jószándéku embernek. Azon nem kell felháborodni, hogy ez a lap az amugy is felizgatott parasztok fantáziáját a vérvád otromba meséjének felelevenítésével mételje meg? Hiszen azt hirdeti a Salvatorul, hogy a zsidó vallás kriminális tanokat hirdet, lopni, csalni és ölni kényszeríti a zsidókat. A bukaresti jobboldali la-

pok heteken keresztül tele voltak máramarosi „tudósításokkal”, amelyek hajmeresztő hazugságok tömkelegével árasztották el az országot. Zsidó provokációról találtak ki fantasztikus meséket és a megvert és meggyötört zsidókat állították oda az események bünbakkjául. Az Universul nem állotta azt irni, hogy a földosztás során csak a zsidók kaptak Máramarosban földet. Hol volt akkor a hatóság és hol volt a közvélemény, amely felháborodjék e szemszedetett hazugságok hallatára és a lelkek megbékélésének érdekében hangos szóval cáfolja meg az átlátszó rágalmakat? Pedig Máramarosban a legkisebb gyermek is tudja, hogy mindennek éppen a fordítottja az igaz: egyetlen egy zsidó földműves sem jutott földhöz. És azt is tudja mindenki, hogy Borsán százharminckét zsidó ház égett el, mégis csak azon haboznak fel, hogy mi keservesen gyászoljuk meg a zsidó haj-

lékok elpusztulását és idejekorán akarunk gátat vetni az antiszemita metyely továbbterjedésének.

Amíg a toll ki nem hull a kezünkől, küzdeni fogunk emberi és állampolgári jogainkért, népiünk biztonságáért, nyugalmáért és békés fejlődésének lehetőségéért. Akik reánk törnek, meg akarják gyalázni emberi méltóságunkat, el akarják tiporni legelemibb jogainkat és a szenvedélyek szabad prédájának tekintenek bennünket. Ebben a harcban jó nekik minden fegyver, hazugság, rágalom és az uszításnak minden fajtája. Azok, akik valóban az igazságot keresik és akiknek vére fel tud forni minden igaztalan dolog miatt, ne a mi igaz, egyenes, becsületes és őszinte uton járó önvédelmi harcunkba kössenek bele, hanem szálljanak szembe azzal az agitációval, amely a legalantasabb eszközök-től sem riad vissza, hogy ellenünk uszítsa a megtévesztett tömegeket.

Eltörölték a papir és a bőr kiviteli illetékét

A magyarországi kivittelt mezőgazdasági gépek importjával fogja Románia rekompenzálni

Bucuresti—Bukarest, augusztus 13. A kormány gazdasági bizottsága tegnapi Popovici Mihály pénzügyminiszter elnöklétével ülést tartott. Elhatározták, hogy a papirkiviteli illetékeket, amely eddig 2 lej volt kilogrammonként, megszüntetik. Ugyancsak megszüntet-

ték a bőrkiviteli illetéket (7 lej). Elhatározták, hogy a magyarországi kivittelt mezőgazdasági gépek importjával fogják rekompenzálni. A beszállási szárazság-sújtotta vidékek inségesei részére 50 millió lejt szavaztak meg vetőmag céljára, amit a szöv-

ezetek központi bankja utján fognak szétosztani.

A bizottság legközelebbi ülését kedden tartja Maniu elnökletével, amikor az új Duna-híd és a Bukarest—Arges csatorna ügye szerepel napirenden.

Kitört a háború Perzsia és Törökország között

A török csapatok az Ararat környékén átlépték a perzsa határt

London, augusztus 13. Jelentette tegnap az Uj Kelet, hogy Törökországban a háborús feszültség a maximumra emelkedett. A háborús feszültséget az a körülmény váltotta ki, hogy Perzsia nem adott kielégítő választ Törökország ama jegyzékére, melyben a kurd törzsek török területre való betörése ellen tiltakozott. Az angorai szovjetkövet megkísérelte a két hatalom közötti békés közvetítést, azonban ez a jelek szerint nem sok eredményre vezetett. A törökök még a tegnapi nap folyamán koncentrálták csapatukat a bibliai nevezetességű Ararat körül s ezzel egyidejűleg újabb ultimátumot intéztek a perzsa kormányhoz, melyet különben a törökök azzal gyanúsítanak, hogy titokban Anglia befolyása alatt áll s a kurd betöréseket angol befolyástól támogatva a perzsák inszzenálják.

A tegnapi jelentések még optimisztikusak voltak abban a tekintetben, hogy nem tartották valószínűnek a török-perzsa háború tényleges kitörését. Ez az optimizmus a mai nap folyamán jogosulatlanul bizonyult, mert a Press Association távirata szerint a török-perzsa háború kitörtnek tekinthető. Az éjszaka folyamán a török csapatok az Ararat vidékén átlépték a perzsa határt és Kurdisztán területén elfoglalták Abi-Dagh fontos stratégiai pontot, amellyel befejezett tények elé állították Perzsiát.

A tudósító hangoztatja, hogy Perzsia nem fogja kívánni a Törökországgal támadt háborús konfliktusa ügyében a népszövetségi intervenciót, mert Törökország nem tagja a Népszövetségnek

és így nemzetközi aeropag közbelépése amugy sem vezethetne az akció leszereléséhez és a két ország közötti béke létrehozásához.

A Közelkeleten fellángolt új háború természetesen az egész világpolitikában nagy nyugtalanságot kelt, mert a török-perzsa háborús konfliktus mögött olyan lappangó feszültségek húzódnak meg, amelyek még sokkal súlyosabb és veszedelmesebb méretű incidensekben robbanhatnak ki. Nem kell elfelejtenünk, hogy Perzsia határos Oroszországgal is, azonfelül az egész országban óriási az angol érdekeltség. Így a török-perzsa háborús konfliktus egy egész esomó olyan beavatkozási lehetőséget rejt magában, amely a legnagyobb megpróbáltatásokhoz vezetket.

Közmunkákkal enyhíti az angol kormány a munkanélküliséget. Londonból jelentik: A munkanélküliség enyhítése érdekében tartandó országos konferencia elé a kormány közmunkák terveit terjeszti elő. Különösen nagyszabású közmunkákat fognak végrehajtani angol munkanélküliekkel a dominionokban, ahol a jövő hónap folyamán mindenütt többszáz millió fontos tőkével és állami támogatással társaságok alakulnak hosszú ideig kenyeret adó közmunkák lefolytatására.

Erdélyi zsidó leányinternátus Párizsban !!
 Dr. Szarvas Jakabné vezetése alatt
 Párizs legszebb kertvárosában, Robinsonban szeptember 15-én nyílik meg az igen előkelő zsidó leányinternátus 14-20 éves leányok részére. — Az internátus gyönyörű 3 holdas park közepén fekvő 20 szobás villában van elhelyezve. Családias nevelés az összes európai nyelvek tanítása szakszerű tanerők vezetésevel
 Mindennemű felvilágosítással és prospektussal Dr. SZARVAS JAKABNÉ, Hatéj szolgál

vi: Capriceio.
 Gungl: Amor-
 országa. Csaj-
 : Port-Arthur.
 Brennan: Dal
 olcord: Stein
 holdfénynél.
 k.
 Alarcosbál e.
 nazene.
 Zongoraművei
 an. 20.15: Szó-
 trészletek.
 i hangverseny.
 imfónia. Sam-
 eli dal. De Fal-
 Mendelssohn:
 eh. Rógtönzés.
 Martucci: Ne-
 ntella. Wagner:
 trészletek.
 nekar. Beetho-
 ny. Beethoven:
 uló. Beethoven:
 dalok és áriák.
 albetétekkel.
 zenekar.
 és esellőhangv.
 szletek.
 GUSZTUS 14.
 lőújság. 18: 20-
 8.30: Felolvasás.
 19: Gramofon.
 20: Zenekar. —
 21.45: Chicideanu-
 rajának dalstje.
 21.45: Beszélő-
 honvédegyalogez-
 gv. 9.30: Hírek.
 időjárás. 12.05:
 Hírek. 1: Pontos
 nés. 2.30: Hírek.
 tem. Utána pon-
 ásjelentés. 5.10:
 lonzenekar. 6.45:
 ai. 7.20: Magyar
 burgi ünnepi elő-
 gv. 9.10: Magyar
 nésnégyes. Utána
 gverseny.
 Dalok.
 8: Szólisták hang-
 ofon. 20.15: Nép-
 listák hangv.
 ikus hangverseny.
 szimfóniája.
 mod: Faust című
 li: Rigoletto című
 mmofon.
 ll dalok. 22.10:
 ll trió.
 simi: Szevillai bor-
 iózenekar.
detések
 s kolozsvári uries-
 n.
 us 15, vagy szeptem-
 esre izr. nőtlen, tel-
 ró fűszer- és vaske-
 az angróban is jár-
 gi működésről bizo-
 tési igény megjelöl-
 ist Ludos.
 attal bíró elsőrendű
 állást változtatna-
 bász" jellegére a li-
 való iskolás zsidó-
 sra elvállal belváro-
 temesvári uricsal-
 asznalat és román-
 salgás. Megkeresés-
 igére a kiadóba ho-
 er- és rövidáru seg-
 ztus 15-i belépés-
 lór. Blaj küldendő

Békeünnep a stadionban

Irta: Ernst Glaeser

A cikk írója a Jahrgang 1902 című nagyszerű regény szerzője. A regény a háborús ifjúság őszinte története.

Harminchárom nemzet fölönulása a darmstadti főiskolai stadionban nyitotta meg a nemzetközi diákvilág bajnokságokat. Könnyed, pihent ritmusban voltak be az egyes országok csapatai a versenypálya lágy ovaljába a tornyosuló felhők kullisszája előtt, harsonaszó nyelte el az első mennydörgések robaját, zászlók és emberek tarka-barka tömege kigyózott be a marathoni kapun. Egyiptomiak nyitották meg a menetet, azután következtek az ausztráliek, belgák, bolgárok, majd Anglia; csaknem egyforma magasságra kékkabátos, fehérnadrágos férfiak csoportja, az utolsó sorban Lowe, a 800 méteres futás angol világbajnoka, keskeny, gemmaszerű fej, akitől nem egy politikus tanulhatna fegyelmet.

Eszország, Finnország csapatai után Franciaország erős csoportja következett. Ruhájuk galambszürke, lépésük inkább kényelmes séta, mint katonás menet, kis baszk sapkák az egyéniség minden kihangsúlyozását egyformára kerélik. A csoport a jó polgári közösség törvényei szerint menetelt, csupa változatos nyugateurópai a maga racionális, fölényes valóságában.

Egészséges hollandok következtek, majd rövid szünet után az olaszok. A tribünokról, amelyeken az emberek úgy fügtek, mint a feeskék nyíl, lepkezetlen rokonszenv sugárzott feljükk. Színek ujjongása — ez Olaszország — kékből és sárgából kötött csokor. Nevető arcok, optimista gesztusok, öröm, hogy tetszenek a tömegnek, gyermekes vidámság — nincs semmi a franciák tar tozkodásából, csak öröm és csinos felszínesség a dekoráció sötét kultuszával elkeverve.

Ujabb és újabb zászlók, újabb és újabb emberek, a nemzetek bábeli zürzavara, amelyek végre-valahára fair küzdelemre egyesültek, egymást kölcsönösen megbecsülve. Mindenestre hiányzott — a hatodik világrész — Szovjet-Oroszország. Ez az ország már nem nemzetnek vallja magát, hanem az emberiség egy új állapotának, ez igazolja távolmaradását.

A harminchárom nemzet felfejlődött a stadion lágy vonala nyomán, a gyp, oly valószínűleg zöld, mintha festve volna, itta fel a kisportolt testek szinte zenei ütemét. Egy fehér emelvény előtt álltak a zászlók, a zászlók mögött hosszú oszlopokban férfiak, akik olyan harca várnak, amelynek legfőbb törvénye a lovagiasság, amely Európa stadionjain kívül csak az utópisták álmaiban van. Az emelvényen Hinsch, a német diákság torna- és sporthivatalának vezetője. Megemlékezett annak a háborúnak a halottairól, amelyben a legerősebb nemzetek zászlai, melyek a darmstadti stadionban 1930 augusztusában az emberi közösség szellemében egymás mellett lobognak, akkor még egymással szemben lobogtak és amelynek köszönheti létrejöttét az az emlékmű, amelyre csendben, meghajtott zászlókkal tették le a két koszorút.

A stadion hallgat, a zászlók egyszerre körülrepednek a holtak szürke emlékére, hogy azután ismét egy nem hallható parancsszóra megereszkedjenek. A két koszorú az emlékművön pihen, szalagjukon a Confédération internationale de étudiants emlékezik a holtakról. Mi volt ez? Kegyelet, vagy fogadalom? Vajjon ezek az egészséges férfiak, ezek a fegyverrel testek a hallgatás pillanataiban, amikor csak a villámok hasították ketté a felhőbarrikád képesfeleké kolosszusát, a hazaszeretet előtt hajoltak-e meg, vagy pedig az előtt az örök erkölcsi törvény előtt, amely így szól: Ne ölj!

Bizonyára minden szívet fojtogatott e pillanatban a szimbólum ereje — halotti oszlop, lehajtott zászlók, — esőnd — jó, de azt szeretnénk tudni, vajjon az emlékek világosan látók voltak-e.

A zászlók fölegyenesedtek és az a két férfi, aki a koszorút a halottak emlékoszlopára helyezte — Saini és Lowe — a Németalföldi Zsoltár hangjai mellett csoportjához lépett; Pierre Bétielle lépett a tribünre és megnyitotta az 1930-i nemzetközi diákolimpiaszót, amely most Varsó, Róma és Párizs után ebben a sajtóságon, cseppet sem vidéki városban folyik le.

Ezután a német Schilgen, a legjobb 1500 méteres futó kezében a köztársaság lobogójával fűnn a tribün tetején 33 nemzet zászlaja előtt letette az esküt: „Esküszünk, hogy a nemzetközi diákolimpiáson becsülettel ellenfeleknek fogunk bizonyulni és tiszteletben tartjuk

a mérközéseken érvényes szabályokat. A lovagiasság szellemében akarunk dicsőséget szerezni hazánknak és tiszteletet a sportnak!”

Agudörgés — 2600 postagalamb repül föl kalitkájából, szárnya alatt a jelentéssel, hogy az 1930-ik darmstadti 4. nemzetközi diákolimpiaszó megnyitott és ismét fölhangzott a Németalföldi Zsoltár ...

33 nemzet találkozott Darmstadtdban,

Lillében a kommunista tüntetők véres összeütközéseket inscenáltak a rendőrséggel

Egyes helyeken alábbhagyott a sztrájk tendenciája

Párizs, augusztus 13. Lillében tegnap este a kommunisták tüntető felvonulást akartak rendezni, de a rendőri karhatalom megakadályozta szándékuk végrehajtását azzal, hogy kordont vont a téren és a szomszédos utcákon, ahol a felvonulást terveztek.

A kommunisták összeütközéseket inscenáltak s ezek során számos sebesülés történt. A rendőri karhatalom az éj folyamán teljesen helyreállította a rendet. Több letartóztatást fogantottak. A külföldi illetőségű rendbontókat kiutasítják Franciaországból.

Tomrecoingben és Roubaixben a sztrájk tendenciája alább hagyott. Ujabb munkások állottak munkába.

Indiában újra teljes erővel ujt ki a só-forradalom

Karakhiban újra súlyos zavargások voltak mohamedánok és hinduk között — Az afridik tovább harcolnak Peshavar birtokáért

London, augusztus 13. Ahmadabadban ma a hindu nacionalista önkéntesek két hónapos szünet után újra megkezdtek a törvényellenesen kitermelt só árusítását. A rendőri karhatalom el akarta kobozni a só, de az önkéntesek ellene szegültek a karhatalom rendelkezéseinek. A dulakodásban számos önkéntes megsebesült. A rendőrök 15 letartóztatást eszközöltek. A sóakció újrakezdésének híre gyorsan elterjedt a városban. Az összeütközések alatt a hindu kereskedők bezárták az üzleteiket s mai napon nem is nyitottak többet ki. A nacionalista haditanács a rendőri erővel szembeállás után rőpcédulákat osztatott a város utcáin, amelyekben minden hindut felhívják arra, hogy kévsésk a nemzeti kötelességeiket teljesítő önkéntesek példáját. A rőpcédulákat elkoboztatták. Számos letartóztatás történt. A Press Association jelenti Karakhiból, hogy a környékbeli falvakban súlyos zavargások kezdődtek mohamedánok és hinduk között. A mohamedánok voltak a kezdeményezők, akik a hinduk néhány házáat fel is gyújtották. A karakhibi garnizon több csapatot erőteltett menetben és futólépésben vonult ki a falvakra a rend helyreállítására. A Reutter táv-

irati iroda jelenti Peshavarból, hogy az afridik egyes vonalakat visszavonulóban vannak, de más pontokon kiújultak a harcok Peshavar birtokáért. Az angol gyalogság a helyi törzsek azon szándékát, hogy a Peshavar—Bahawalpur és a Peshavar—Lahore vasutvonalat szétrombolják, megakadályozta. Az afridik élénk tüzeléssel fogadták a Peshavar felé igyekvő páncélvonatot is. A harcok folynak.

London, augusztus 13. Ahmadabadból jelenti, hogy a tegnapi sóárusítási akció kudarcra közben a tömeg a városban több helyen kövekket és téglákkal támadta meg a karhatalmat. A rendőrök bambuszbotokkal attakirozták meg a rendbontókat s ennek során harminc súlyos sebesült maradt a helyszínen. A karhatalom mintegy husz embert vett őrizetbe a nacionalista önkéntesek közül.

Achmadabadban az incidensek után még sokáig nem sikerült a rendet helyreállítani. Az utcákon megerősített lovassági járőrök és szuronyos fegyverű rendőrök teljesítenek szolgálatot. Az üzleteket ma sem nyitották ki. A hangulat izgatott.

Csikágó mintájára, az összes amerikai nagyvárosokban polgári titkos társaságokat alakítanak az alvilág ellen

A banditák hatására vadásznak és szinpadilag rendezik meg a gyilkosságokat

Newyork, augusztus 13. Csikágót a színészkedés ösztöne jellemzi. Még a banditák is színészkednek, vagy lehet, hogy csak ők. Mert minden gyilkosságot bizonyos rivalda világitás mellett követnek el, kitűnő rendezésben, nagyszerű előadásban és kiszámított hatással. Alaposan mélyre néznek a dolognak, Menfiszben, vagy más amerikai városokban több gyilkosság történik, mint magában Csikágóban, de a csikágói gyilkosok emlékezetesebben és nagyobb hatással dolgoznak. Nemcsak a hasznát keresik, hanem a látványosságot, a gyilkosság hatását is.

Ki ne emlékezne Hymie Weiss megölésére? A nagy csikágói katedrális tövében gyilkolták le, holott máshelyütt sokkal egyszerűbben és feltűnés nélkül végezhetek volna vele. Belaseo is tanulhatna rendezést a csikágói gangszterektől! Mert bizonyára rendezői kéz volt az, amelyik 1929 Szent Bálint napján nyitott uccán fal mellé állított hét embert, hogy gépfegyverrel lekaszálják. Már a nap kiválasztása is színházi rendezőre vall.

Fő: a feltűnés!

Visszatérve Mr. Weiss meggyilkolására, nem kiméltek a gyilkosok sem költséget, sem szinpadit hatást, amikor

szemközt a székesegyházzal kibéreltek egy szobát, ott elrejtették és a legpontosabban beállították egy gépfegyvert és amikor Mr. Weiss arra ment, egész pontosan szitává lőtték, úgy hogy a lövedékek mint jégeső pattogzottak a templom falán.

A gyilkosok nemcsak gyilkolni akartak, hanem feltűnést is kelteni. Ugyanígy történt a Chicago Tribune riporterevel, Alfred Lingle-vel is. Lingle riportert lévén, bármikor könnyen elérhető volt. Ha gyilkosa nem törekedett volna színházi hatásra, sokkal egyszerűbben elérhetné volna Lingle-t, akit foglalkozása állandóan bizonytalan helyekre, alvilági emberek közé küldött. Azok közül még tanuja sem akadt a gyilkosságnak. De gyilkosa nyilvános helyet választott ki gaztette elkövetésére, amikor egész sereg tanu láthatta a gyilkosságot. Szóval nemcsak gyilkosságot akart elkövetni, hanem még fel is akarta hívni a figyelmet a gyilkosságra. Ez sikerült is neki!

A „titkos hat”

De szinpadit érzék mutatkozik a másik oldalon is: és itt lép előtérbe a „The Secret Six”, a titkos hat.

Arról értesültem, hogy ezt a címet Copyright-olta egy törekvő szcenárió író,

de joga voltaképpen a Chicago Association of Commerce (Csikágói Kereskedelmi Társaság) elnökének van hozzá, aki megszervezte a titkos hat társaságát, hogy az éjjel-nappal a gangszterek ellen harcoljon.

A „The Secret Six” a legérdekesebb és legeredetibb alakulat és már más városok is utánozzák.

A Secret Six története a következő: Néhány hónappal ezelőtt egy Meagher nevű fiatalember mint építkezési ellenőr volt alkalmazva egy nagy csikágói vállalatnál. Az volt a feladata, hogy az épülő felhőkarcoló anyagszállítását, munkáviszonyait és az építkezés haladását ellenőrizze. Egy nap, amikor éppen munkában volt, néhány alak hirtelen körülvette és több revolverlövessel megölte.

Mint rendesen, a rendőrség most sem találta meg a gyilkosokat, de kiderült, hogy a gyilkosságok azok követték el, akiknek kellemetlen volt Meagher ébersége, becsületessége és tisztessége.

Az Employer's Association (Az alkalmazottak szövetsége) felkérte a csikágói Kereskedelmi Társaságot, hogy tegyen valamit a terror ilyen alkalmazása ellen. Az Association of Commerce 5000 dollár jutalmat tűzött ki annak, aki a gyilkosok nyomára vezet és albiztosítást szervezett a bűnök megtorlására.

Swanson államügyész tanácsára elhatározták, hogy titkos szervezetet létesítsenek és eljárjanak úgy a bűnösök, mint azok ellen, akik nem akarják a bűnösöket megbüntetni.

Csak az elnököt ismerik...

Meagher gyilkosait ugyan nem fogták el, de egy hat tagból álló titkos bizottság létesült, amelynek tagjai közül csak Robert Isham Randolf ezredest, a Kereskedelmi Társaság elnökét ismerik. A többi öt csak egymásról tud, de más senki sem sejtji, hogy kik a bizottság tagjai. Helyettük és megbízásukból az elnök jár el, ő foglalkoztat egy főintézőt, egy vezető detektívet, akinek rendelkezésére egész sereg detektív áll. Előkelő csikágói üzletemberek adják össze az ehhez szükséges pénzt, de nem tudják, hogy kinek és milyen intézkedésekre adják a járulékokat. Még a titkos rendőrök sem ismerik egymást és úgy mondják, hogy a rendőrségnek nincs fogalma róla, hogy kik ennek a titkos társaságnak a felfogadott tagjai.

Egészen csendben, de igen hatásosan dolgoznak a rendőrség megkerülésével. Ők csak tudomást szereznek az esetekről kinyomozták a tettest és feljelentik a törvénynek. Így például február 28-án váltásdíj ellenében elraboltak valakit, az esetet Randolf ezredes március 5-én megtudta, március 8-án a The Secret Six detektívjei kinyomozták a tettestek és június 4-én közülük már hármat 20 évi fegyházra ítélték.

Egy bombamerénylet elkövetését ugyanilyen csendben juttatták törvény elé. A merényletet vasárnap követte el és pénteken már ráolvasták a tizenötévi fegyház ítéletet.

Közelharc is lehetséges

De nem minden bűnöst juttatnak a törvény elé, hanem a Secret Six emberei, ha kell, fölveszik a közelharcot is és így nemrég négy gangszter közül kettőt lelőttek.

Már Kansas City és más nyugati városok is követik ezt a példát és a rendőrség és állami detektívtestület mellőzésével megalakítják a polgári titkos társaságát az alvilág társadalma ellen.

Megkérdeztük Russel-t, a rendőrbiztos és Stegelt a csikágói detektívtestület főnökét, hogy mit tud erről a titkos szervezkedésről, mind a kettő vállalt vont és csak annyit felelt:

— Van!
A csikágói rendőrök és titkos rendőrök élete egészen bizonytalan. Különös emlék bizonyítja ezt a csikágói rendőrség épületében. Russel felügyelő ajtajával szemközt van egy nagy üvegszekrény, amelyben ki van állítva azoknak a rendőröknek és detektíveknek az arcképe, akik hivatásuk gyakorlása közben áldozatai lettek a banditáknak. Mindegyik kép alatt a név és dátum. — A legtöbb rendőr az utolsó néhány hónap alatt pusztult el. Az óriási szekrényben már alig van hely új képeknek.

BÁRHOL MEGJELENT KÖNYVET MEGKAPHAT AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN.

Ha szolid és megbízható helyről LIBAZSIR szüktségét beszerezni, írjon akarja vagy kérjen árajánlatot
KLEIN orth. kőser
zsir és baromfiészaknából Oradea, Saguna 6.
Alapítva 1912
Szállítás postán és vasuton saját ödbönb.

(Az Uj Kelet Bukarestben, érhető igazol reanu pörében amelyet szerd zött ki az iffo tanácsa. Az okozott. A bír ellenére felme a vád és anna Nem ismerjük sát és így nem elöttünk érthe amelyek a feln nezték. Nem az ügyész tegn mely rendkívü Zelea Codreanu büntett földies leni igaztásn Codreanu elm szág közvélem Más ítéletet vá is, mert éppen szemita agitáci gások után ugy ter, mint a töb jelentették ki igazságszolgáta itélettel fogják agitátorok kedv

Már a kora a tömeg gyült ös lete előtt. Diá fiatal emberek, vel köszöntötté lépesőket, a fol esarnokot. A tö kordont és töb talambernek s is jutni a tárgy főnyí tömeg az lea Codreanu ü llygel-bajjal tu teremig. Félöt Minculescu el emelvényen D birák elfoglalt mellett. A teren szorongó tömeg várta az ítélet l gok elintézése bejelentette, ho sitotta az össze és kompetensn a perben való

— A törvény verdiktet az elr felmentette a v ményei alól. Az többséggel hozt különvéleményt

Az ítélet kihí néma esend fo volt lépve. Az ö felé fordultak é mi szava lesz a felmentő ítéleth volt a tárgyalá — bejelentette, nyugszik. Ezz jogerő lett.

Másodszor m reanu. Először perfektust lőtte zere és most n veszélyes fenye tételekkel telé miatt tartóztatá dikt megterte a eán több ezer fő ban uszott és h közepette vette vezérének felme

— Gyerünk v valaki a jelsz ugyanis nem ve kihirdetésre és vele közölni a mentő ítélettrő fiatal emberek egymásnak:

augusztus 13.

Felmentették Zelea Codreanu

A Minculescu-tanács szótöbbséggel mentette fel a vasgárda vezérét, mert Sion bíró különvéleményt jelentett be — Több ezer antiszemita fiatalember szorongott a tárgyalóterem és a törvényszék épülete előtt és óriási lelkesedéssel fogadták a felmentő verdikt híreit

Zelea Codreanu második felmentése újra lángalobbantotta az antiszemita agitációt

Bucuresti—Bukarest, augusztus 13. (Az Uj Kelet tudósítójától). Nemesak Bukarestben, de az egész országban érthető izgalommal várták Zelea Codreanu pörében az ítélet kihirdetését, amelyet szerda délután öt órára tüzött ki az ilfovi törvényszék büntetőtanácsa. Az ítélet óriási meglepetést okozott. A bíróság minden várakozás ellenére felmentette Zelea Codreanút a vád és annak következményei alól. Nem ismerjük még az ítélet indoklását és így nem számolhatunk be az előttünk érthetetlen momentumokról, amelyek a felmentő verdiktet eredményezték. Nem hallgathatjuk el, hogy az ügyész tegnapi vádbeszéde után, amely rendkívül súlyos vádakot emelt Zelea Codreanu ellen és többek között büntetett feldicsérésének és közrend elleni izgatásnak büntetésében kérte Codreanu elmarasztalását — az ország közvéleménye más ítéletet várt. Más ítéletet várt a közvélemény azért is, mert éppen az egyre fokozódó antiszemita agitáció okozta súlyos zavargások után úgy az igazságügyminiszter, mint a többi miniszterek többször jelentették ki innepélyesen, hogy az igazságszolgáltatási hatóságok súlyos ítélettel fogják elvenni az antiszemita agitátorok kedvét a további izgatástól.

Már a kora délutáni órákban óriási tömeg gyűlt össze a törvényszék épülete előtt. Diákok, kampószerkesztés fiatalberek, akik a vasgárda jelével köszöntötték egymást, lepték el a lépcsőket, a folyosókat és a tágas előcsarnokot. A tömeg többször áttörte a kordont és több kampószerkesztés fiatalberek sikerült ilyenformán be is jutni a tárgyalóterembe. A több ezer főnyi tömeg azonban kinnrekedt és Zelea Codreanu ügyvédjei is csak nagy ügyvel-bajjal tudtak eljutni a tárgyalóteremig. Félöt órákban nyitotta meg Minculescu elnök a tárgyalást. Az emelvényen Duca és Sion szavazótáborát elfoglalták helyeiket az elnök mellett. A teremben lévőek, de a kint szorongó tömeg is lélekzetviasszafojtva várta az ítélet kihirdetését. A formások elintézése után Minculescu elnök bejelentette, hogy a bíróság visszautasította az összes pergátló kifogásokat és kompetensnek jelentette ki magát a perben való ítélkezésre.

— A törvényszék — hirdette ki a verdiktet az elnök — Zelea Codreanút felmentette a vád és annak következményei alól. Az ítéletet a bíróság szótöbbséggel hozta meg, mert Sion bíró különvéleményt jelentett be.

Az ítélet kihirdetését percekig tartó néma esend fogadta. Mindenki meg volt lepve. Az összes szemek az ügyész felé fordultak és kíváncsian figyelték, mi szava lesz a vád képviselőjének a felmentő ítélethez. Az ügyész — és ez volt a tárgyalás második meglepetése — bejelentette, hogy az ítéletben megnyugszik. Ezzel a felmentő verdikt jogerős lett.

Másodszor mentették fel Zelea Codreanút. Először, amikor Manciu jasiu perfektust lötte agyon a vasgárda vezére és most másodsor, amikor életveszélyes fenyegetésekkel és lázító kiáltásokkal teletűzdelt manifesztuma miatt tartóztatták le. A felmentő verdikt megtette a maga hatását. Az utcán több ezer főnyi tömeg örömmámorban uszott és hatalmas üdvözlőgombok közepette vette tudomásul a vasgárda vezérének felmentését.

— Gyerünk Vacarestibe! — adta ki valaki a jelszót. Zelea Codreanút ugyanis nem vezették elő a mai ítéletkihirdetésre és hívei elsőnek akarták vele közölni a hírt börtönében a felmentő ítéletről. A kampószerkesztés fiatalberek extázisban kiáltották egymásnak:

— Most azután új munkára fel!

Azok a higgadtabb elemek, akik a tárgyalóteremben, vagy a törvényszék épületében tartózkodhattak, el nem titkolható aggodalommal vették tudomásul az ítéletet. Azon a véleményen voltak, hogy a felmentő ítélet új lendületet fog adni az antiszemita agitációnak, amely látva azt, hogy a súlyos vádakkal terhelt vasgárdista vezért felmentették, nem fog többé visszariadni az erőszakos lépésektől.

A Tara jelentése szerint Zelea Codreanu perének tárgyalása igen feszült atmoszférában folyt le. Az antiszemita diákszervezetek vezetői még a tárgyalások megkezdése előtt ülést tartottak a Szeptember 13-a uccai helyiségük-

ben. A gyűlésen igen sok vidéki delegátus vett részt, akik Codreanu perének tárgyalására utaztak le a fővárosba. A gyűlésen szenvedélyes hangú felszólalások hangzottak el. A jelenlévők kemény szavakban tiltakoztak Codreanu fogvatartása ellen és leszögezték, hogy a vasgárdák vezérének esetleges elítélése olyan provokálás volna, amelyre a diákság meg fogja adni a méltó választ. A jelenlévőket arra biztatták, hogy lépjenek be valamennyien a vasgárdába, ami meg is történt. Ezután megbeszéltek az őszi kampány lefolytatásának feltételeit.

Codreanu védői nem elégedtek meg azzal a tárgyalás során, hogy védencük ártatlanságát hangoztassák. Val-

Fildan nagyváradi főügyész Máramarosszigetre utazott, hogy személyesen vezesse a vizsgálatot a templom-tűz ügyében

A máramarosszigeti hatóságok még mindig nem tudtak a gyújtogatók nyomára bukkanni és tovább folytatják a nyomozást... nem-e a chaszidok gyújtották fel a zsinagógát

Sighetul-Marmatiei—Máramarossziget, augusztus 13. (Az Uj Kelet tudósítójától). A máramarosszigeti templom-tűz ügyében a nyomozás a mai nappal nem produkált semmi újat. A helyszínen talált bizonyítékok nem bizonyultak elégségesnek ahhoz, hogy a hatóságok megállapítsák a gyújtogatók kilétét és szándékait. A vizsgálat folyik, de máris kiterjedt annak a fantasztikus feltevésnek a kivizsgálására: vajjon nem-e zsidó chaszidok voltak azok, akik lángba akarták borítani a vizsniéi templomát. A hatóságokat főleg a kisebbségi lapok magartatása foglalkoztatja, amelyek — horribile dictu — azt irták, hogy nagyszabású büntény az, ami Máramarosszigeten történt, holott csak a padlózat égett, az is csak egy kis területen és így jelentéktelen incidenssé zsugorodik össze ez az egész tüzeset, amelyből a zsidóságnak ugyszólván semmi materiális kára nincsen.

Valószínű, hogy gyújtogatás történt, — mondják a hatóságok — meg kell azonban állapítanunk, hogy kik voltak a gyújtogatók. S amíg ez a kérdés nem tisztázódik, mindenki gyanus, aki él.

Igy a bürokrácia utvesztőiben és a lapok „tulzásai“ feletti harag leple alatt az igazi bűnösök egéruat nyerne, vagy felkészülnek további büntetéseikre. Meg vagyunk győződve róla, hogy ha a hatóságok oly hamar meglátták volna a gyújtogatásban rejülő döbbenetes veszedelmet, mint amilyen gyorsan felszisszentek a kisebbségi lapok „tulzásaira“, ugy a tettesek talán már régen kézre is kerültek volna.

Ma délelőtt vizsgálóbizottság szállt ki a felgyújtott templomhoz. A bizottság tagjai: dr. Piller György vizsgálóbíró, Bizuc helyettes ügyész és Kostenszky Géza rendőrfőnök voltak. A bizottság alapos helyszíni szemlét tartott a templomban, amely még mindig sivár és elszomorító képet nyújt. A levegőben még mindig ott terjeng a petróleum átható szaga, amely mélyen beette magát a templom falaiba és butoraiba. A bizottság kihallgatta Preisler Józsefet, a vizsniéi templom sameszát, aki kijelentette, hogy ő a hétfő esti istentisztelet után, mint rendesen, bezárta a templom összes ajtajait, sőt az udvarra nyíló kapu ajtaját is. A bizottság számára ez a kérdés azért bír fontossággal, mert

tisztázni akarják, hogyan kerültek a gyújtogatók a templomba. A templomot két helyről lehet megközelíteni. Az egyik út a templom rendes bejárata, amelyhez egy folyosón keresztül lehet eljutni. Ezt az ajtót tárva-nyitva találták azok a zsidók, akik elsőnek vették észre a tüzet. Az ajtó előtt egy asztalt találtak, az ajtó felső ablakai viszont nyitva voltak. Nincs kizárva tehát az a lehetőség, hogy a gyújtogatók az asztalra felállva, bottal, vagy valamilyen más szerszámmal az ablakon keresztül kinyitották az ajtó belső vaspántját.

A másik út a templomba a hátsó ajtón keresztül vezet, amely — mint azt megirtuk — az ugynevezett Sreterudvarra nyílik. Ez az ajtó egy előszobába nyílik, az előszoba után a chéder helyisége következik. A chéderből a templomba nyílik az ajtó. A chéder rozoga ablakait könnyen ki lehet kívülről is nyitni. A chéder és a templom közötti ajtó nyitva volt. A hatóságok valószínűnek tartják, hogy a gyújtogatók ezen az uton kerültek be a templomba és a bejáratnál távoztak el onnan.

Ma délután a bizottság ismét kiszállt a helyszínre. Ezúttal kihallgatta azokat, akik elsőnek vették észre a tüzet. Igy kihallgatták Kreindler Raffael, aki elmondotta, hogy a Nagyköz uccán haladva, vibráló világosságot látott a kérdéses estén a Vizsniéi Klauzban. Eleinte azt hitte, hogy egy Jahrzeit

Aurora Hochmann

Orf. zsidó leányintézet
Megnyílik szept. 1-én
Szentegyház u.

9

Vallásos otthon, állandó gondos felügyelet. Használati nyelvek: német, francia. — Kifogástalan ellátás. Pedáns rend. Az intézet zene, nyelvek, iparművészet terén teljes szellemi és gyakorlati kiképzést nyújt. Bejáró növendékeknek is ritmikus torna. Prospektus díjlan. — Iskolai előkészítés.

mennyien kiemelték a vádlott nagyszerű nemzeti lendületét és emberi kvalitásait. Mihai Mora, az Universul egyik szerkesztője, aki ugyancsak Codreanu védői között szerepelt, odáig ment Codreanu magasztalásában, hogy a következőket mondotta:

— Mi hogy lett volna Zelea Codreanu, ha nem a vasgárda vezére? Miniszterelnök talán? Ahhoz közepeszerű embernek kellett volna lennie. És ő igen okos fiu.

lámpa imbolygó fénye az és nem volt különösebb figyelemmel a látvány iránt. Mégis felhívta a szembejövő Genuth Salamon szefárd hittanító figyelmét a világosságra. Figyelni kezdtek a templom ablakát, hogy a fény hol fellobban és az egész templomot betölti, hol pedig eltűnik. Most már gyanus volt a dolog s elhatározták, hogy behatolnak a templomba. Minthogy a külső kapu zárva volt, Genuth átmászott a kerítésen és a templomba rohant, amelynek ajtaját tárva-nyitva találta. A bejáratnál már lángolt a padozat...

Csütörtök délután Máramarosszigetre érkezik dr. Fildan nagyváradi táblai főügyész, aki személyesen veszi majd kezébe a vizsgálat folytatását.

Itt említjük meg, hogy a tüzről szóló tudósításunknak Murgau máramarosszigeti rendőrfőnökkel kapcsolatos része alkalmas volt arra, hogy a rendőrtiszteket kedvezőtlen színben tüntesse fel. A máramarosszigeti rendőrségtől szerzett értesülésünk szerint sajnálatos tévedésen alapszik az a híresztelés, hogy a rendőrfőnök illuminált állapotban lett volna. Az igazság kedvéért le akarjuk szögezni, hogy Murgaut Máramarosszigeten lelkiismeretes tisztviselőnek ismerik, aki egyébként is augusztus elsejétől kezdve szabadságon van s így a tüznél magánszemélyként jelent meg, amit az is bizonyít, hogy a vizsgálat lefolytatásával Kostenszky és Tite rendőrtisztek lettek megbízva.

Ötmilliárd lejt forditanak a király kívánságára a hadsereg reorganizálására

Bucuresti—Bukarest, augusztus 13. A Lupta jelentése szerint a hadügyminisztérium tanulmányozza a hadsereg felszerelésének kiegészítése problémáját, viszont a kormány költségvetési megtakarításokat akar eszközölni, hogy a katonai szükségletek kielégíthetők legyenek. A király, aki kezébe

vette a hadsereg reorganizálását, 5 milliárd lejben állapította meg azt az összeget, amely a katonaság felszerelésének pótlására és a tisztí fizetések javítására szükséges.

Hirdessen az Uj Keletben

Schwartz Menyhértne orth. leánynevelő intézete (internátusa)

arányban folytatja működését. Szeretetteljes, gondos nevelés. Naponta 5-szöri bö és tápláló étkezés. Állandó tanári és orvosi felügyelet. Idegen nyelvek. Zene. Kereskedelmi és iparművészeti tanfolyam. Német és francia társalgás. Kötöny referenciák. — Elismerő levelek.

Chicago Asszociáció Kereskedelmi van hozzá, aki hat társaságát, gangszterek el-

a legérdekesebb lát és már más

ete a következő: lótt egy Meagher építkezési ellen nagy csikágói eladata, hogy az anyagszállítását, építkezés halánnap, amikor éphány alak hírte-revolverlövésse

dórség most sem kat, de kiderült, zok követték el, t Meagher éber-tisztessége.

ation (Az alkal- kerte a csikágói ot, hogy tegyen alkalmazása el- Commerce 5000 ki annak, aki a et és albizottsá- megforlására. tanácsára elha- zervezetet létes- a bűnösök, mint karják a bűnösö-

nököt ismerik...

nyan nem fog- ol álló titkos bñe- nek tagjai közül odolp ezredest, a elnököt ismerik. sról tud, de más kik a bizottság megbízásukból az ztat egy főinté- vet, akinek ren- detektív áll. Elő- rek adják össze zt, de nem tud- ten intézkedése- k. Még a titkos egymást és ug- rságnak nincs fo- nek a titkos tár- tagjai.

igen hatósan megkerülésével. nek az esetekről és feljelentik a l február 28-án raboltak valakit, les március 5-én n a The Secret ozták a tettese- liük már hármat k.

et elkövetőjét utatták törvény nap követte el és ak a tizenötévi

re is lehetséges

ost juttatnak a Secret Six embe- a közelharcot is gangszter közül

más nyugati vá- ldát és a rendőr stület mellözésé- gárok titkos tár- dalma ellen.

et, a rendőrbiz- ói detektívtestü- d erről a titkos a kettő vállat elt:

és titkos rend- nytalan. Különö- esikágói rendőr- felügyelő ajtájá- nagy ügyszek- állítva azoknak tivenek az are- gyakorlása köz- a banditáknak. név és dátum, — olsó néhány hó- z óriási szekrény új képeknek.

NT KÖNYV N. UJ KELET

egbizható szükségletét be- szerezni, írjon ánlatot

orth. kóser Oradea, Saguna 6. 12

sajtó bődönben.

Epítsük fel a leégett zsidó Borsát!

A Központi Segélyező Bizottság a borsai helyi bizottsággal egyetértésben elhatározta, hogy haladéktalanul neki kezd a leégett zsidó Borsá ujjáépítésének. Az ehhez szükséges előmunkálatokat már a napokban meg is kezdik s ezzel egyidejűleg a Zsidó Parlamenti Klub tagjai, élükön dr. Fischer Józseffel erősen fogják intervenálni a kormánynál, hogy a beígért állami segílyt utalják ki. Ennek érdekében a képviselők be fogják mutatni a helyszínen felvett és hitelesített kármegállapításokat tartalmazó jegyzőkönyveket, valamint az ujjáépítési terveket is.

Bármily nagyarányú is legyen azonban az állami támogatás, — az erdélyi zsidóság legmesszebbmenő áldozatkészsége és hozzájárulása nélkül lehetetlen lesz az ujjáépítés művét befejezni, vagy keresztülvinni. A tüzvész olyan hatalmas pusztítást végzett, hogy azt hosszú évek keserves munkájával sem lehet jóvátenni. Eppen ezért a zsidóságnak adni és újból adnia kell, ha azt akarja, hogy szerencsétlen borsai testvérei a tél beállta előtt fedél alá jussanak. Ha csak egy hányadát akarjuk felépíteni az elpusztult hájlékoknak, (legalább annyit, hogy bármily szűkösön is, de mindenki fedél alá jusson) igen sok pénzre van szükség. Az eddigi gyűjtés eredménye sajnos nagyon kevés ahhoz, hogy azzal az építést megkezdeni lehessen, miért is nyomtatékosan felhívjuk az országrész összes helyi bizottságait, hogy az eddigi gyűjtés eredményeivel elszámolni, valamint a gyűjtésnek erélyes folytatására a szükséges lépéseket megtenni sziveskedjenek. Ugyanis, amíg a központi rendelkezésére nem állanak az összes bizottságok számszerű kimutatásai, úgy az eddigi, mint az ezután várható eredményről, — addig nem lehet biztos tudattal és nyugalommal hozzáfogni az ujjáépítéshez.

Az idő nagyon rövid, tehát gyorsan és eredményesen kell cselekedni. Ismétellen fel kell hívni testvéreink figyelmét arra, hogy a borsai tűzkárosultaknak nagy szükségük van asztalos-, szabó-, cipész- és bádógos-szerszámokra. Felkérjük azokat, akik ilyenekkel rendelkeznek, hogy bocsássák azokat a tönrement borsai iparosok rendelkezésére, hogy ezáltal megkezdhesék kenyérkereső munkájukat.

Mai kimutatásunkat az alábbiakban közöljük:

Nádlér Béni Balázsfalva gyűjtése:

Hitközség 1000, Szegő Lajos 1000, Nef teli cég 1000, Nádlér Béni 500, dr. Szidman Márton 500, Herzlinger Gyula 500, Pollák Mór 300, Eisikovics Dezső 200, Salamon Samu 200, Genád Ignác 200, özv. Citron Józsefné 200, Tischler Testvérek 200, Valvort Mór 200, Schnittlander Lipót 100, Krausz Leopold főrabbi 100, Neumann Mátyás 100, Brozdik Ede 100, Grossmann Ábrahám 100, Veinert Senior 100, Lázár Albert 100, N. N. 100, özv. Friedmann Gyuláné 100, özv. Frankovics Hermanné 100, Lázár Lajos 100, Hamer Herman 100, Neumann Ernő 100, Naftali Ákos 100, Trencsiner Henrik 100, Friedmann Mór 100, Goldstein Simon 200, Friedmann Vilmos 100, kisebb 50, összesen: 7950 lej.

Radna.

Senensieb Majer 200, Rappaport József 200, S. Steinberger 200, Josef Dachner 200, S. Goldberger 220, H. Friedmann 200, Anton Kraus 100, Weisz Gyula

Lingua Idegenvezető Tolmácsok I.

ITALIA

Mit kell látni, hogyan kell nézni, mit lehet

döbni, fáradságban és költségben megtakarítani,

hogyan lehet

előzetes nyelvtanulás nélkül

magát olaszul megértetni TRIESTTŐL—ROMÁIG

Írta: Dr. HONTI REZSŐ

A vaskos, több mint 520 oldalas kötet bolti ára füzve... **L 170**

Kapható az UJ KELET könyvosztályában

la 100, Noti Ábrahám 100, Weinberger M. 100, Kain Wolf 100, Rosenfeld Izsák 100, Naftali Jenő 100, Hersch Manó 100, Farkas József 100, Engel S. 100, Markovics Izsák 100, Horovitz József 100,

Moskovicz Hersch 100, Többen 780 lej. Szóvat.

Hirsch Albert 100, Hirsch Lipót 100, Lázár Ignác 100, Gancz Lipót 100, Moskovits A. 100, Pombe 100, Többen 100, dr. Phoebus Diosi 200, N. N. Cluj 500, Hirsch Vilmos 500, Izsák Ferenc Cluj 300, Farkas Géza 400 lej.

Összesen: 13.850 lej

Eddig kimutatva: 817.016 „

Eddigi gyűjtésünk összege: 830.866 „

Amerikában fagy váltotta fel a katasztrofális hőséget és szárazságot

Newyork, augusztus 13. Az időjárás hirtelen megváltozott. A keleti partvidéken mindenütt szokatlan hideg lépett fel. Nyugat-Virginiából fagykárokat jelentenek és Pittsburgban is 10 fok alá szállott a hőmérő.

Az amerikai földművelésügyi minisz-

térium hivatalos kommunikéje szerint tengeriben 29 év óta nem volt olyan gyenge termés Amerikában, amilyen az idén lesz.

A terménytözsdeken az árak állandó emelkedő tendenciát mutatnak.

Október 21-én Nagyváradon nagygyűlésre ülnek össze az erdélyi ortodox hitközségek

Az erdélyi ortodox hitközségek szövetségbe tömörítése érdekében konferenciát tartottak Nagyváradon

Baia-Mare—Nagybánya, augusztus 13. (Az Uj Kelet tudósítójától). A nagyváradon tartott ortodox hitközségek konferenciáján kedden délelőtt a nagyvárad, kolozsvári, szatmári, bányai, visói és szászregeni ortodox hitközségek konferenciát tartottak. Az aradi ortodox hitközség távirati uton üdvözölte a tanácskozást és közölte, hogy annak határozatait mindenben hozzájárul. A konferencián újra megvitaták azt a régebbi, Nagyváradon hozott határozatot, amely tervbeveszi az erdélyi, bányai és máramarosi ortodox zsidó hitközségek szövetségének megalakítását.

A tanácskozásokat Hirsch Jakab, a nagyvárad, és Mittelmann Jakab, a nagyvárad hitközség elnökei vezették. Az elnökök és a szónokok is hangsúlyoz-

ták, mennyire aktuális a községek szövetségének megalakulása gazdasági szempontból éppúgy, mint morális tekintetben. Az értekezlet elhatározta, hogy permanens bizottságot küld ki, amely előkészíti az október 21-én megtartandó ortodox zsidó nagygyűlést. Már most megállapodtak abban, hogy a hitközségek tagjaik arányában fogják a nagygyűlésre delegátusaikat kiküldeni. A nagygyűlést Nagyváradon tartják meg. A bizottság fel fogja dolgozni a hitközségek szövetségének alapszabályait és a kész tervezetet fogja benyújtani a nagygyűlés elé.

Ezután Hirsch Jakab a hitközségi alkalmazottak nyugdíjalapjáról tartott előadást, ismertetve az alap érdekében eddigi történet munkálkodásokat.

„Az igazak emlékezete örökké áldott“

A Cuji Zsidó Közkórházgyeület mély fájdalommal tudatja szeretett diszelnökének és a Cluji Zsidó Közkórház főalapítójának

székelyhidas Sebestyén Dávid urnak

1930 augusztus 13-án történt hirtelen elhalálozását. A megboldogult 75 évet élt, mely évek a közért teljesített szakadatlan és eredményes munkában teltek el. Elmúlását annál súlyosabb csapásnak érezzük, mert munkabírási épségében vesztettük el őt.

Mi, szívéhez kötött elkövetésének, a zsidó közkórháznak munkatársai, mély gyásszal siratjuk avatott vezérünk, áldozatkész támogatónk eltávozását körünkől, de nem es példájából erőt merítve, lankadatlanul folytatjuk az általa megkezdett nagy emberbaráti művet. Áldott az Igazak emlékezete és főalapítónk emlékezetét áldva áldják mindazok, akiken az ő nevét viselő, az ő lelkesedését dicsőítő kórház segítette.

Emlékét kegyelettel őrizzük!

A Kereskedelmi Hitelintézet Rt. Igazgatósága, Felügyelőbizottsága és tisztviselői kara mély megilletődéssel jelenti szeretett alelnökének

székelyhidas Sebestyén Dávid urnak

a román koronarend tisztikeresztje és az I. osztályú kereskedelmi és ipari érdemrend tulajdonosának

1930 aug. 13-án éjjel 1 órakor Debrecenben hirtelen történt elhunytát. Temetése pénteken, augusztus hó 15-én délelőtt 10 órakor lesz a kolozsvári zsidó kórház udvaráról.

Teremtő akaraterejével, törhetetlen szorgalmával, bölcsességével mindnyájunk példaképe volt, emberbaráti és közgazdasági alkotásai és egész munkássága felejthetetlenül teszik emlékét.

Cluj—Kolozsvár, 1930 augusztus 13.

Csunyá fogkö

Előtorzítja a legrosszabb arcot. Kellemelelen az egész szájnyílást szűkíti. Mindkét szépséghibát alaposan el lehet távolítani a pompás, üdítő Chlorodont-fogpasta csodálatos egyszerű használatával. A fogak rövid használatát a gyönyörű elefántcsontszinben ragyognak, különösen ha a tisztításhoz a külön erre a célra készített fogmosó sörte Chlorodont-fogkefével használjuk. A fogak körül szorult rothadó ételmaradékok, amelyek a kellemelelen szájnyílást okozzák, ezzel a fogkefével alaposan eltávolíthatók. Tegyen kísérletet egy tubus fogpastaival. Chlorodont-fogpasta, -fogkefe és -szájnyílást tisztító kapható. Csak kék-fehér-zöld színű csomagolásban és „Chlorodont“ felirattal valódi.

A hitközségek kataszterének előkészítésére vonatkozó kérdőívekre a községek túlnyomó része már válaszolt. A kataszter kimutatásaira nagy szükség van azért, mert a szövetség megalakulása esetén nagyobb külföldi kölcsönt akarnak felvenni, hogy ezzel szanálják a hitközségeket és új lendületet adjanak az utóbbi években annyira elhanyagolt erdélyi kultuszéletnek.

Schwartz Jakab (Kolozsvár) referált az ortodox anyahitközség és a szefárdok között felmerült vitás ügyekről.

Este 11 órakor a bányai hitközség vendégek tiszteletére bankettet adott.

Nyolc hónapi börtönt kapott a repülőhídi gyilkos

Cluj—Kolozsvár, augusztus 13. (Az Uj Kelet tudósítójától). A törvényes szék ma, harmadszori tárgyalás után ítéletet hozott a repülőhídi gyilkosság ügyében, melynek részleteit előző számaiban ismertettük már az Uj Kelet. Rus Vasile szőlőpásztor — mint ismeretes — az elmúlt év decemberében agyonlőtte Puskás Joan papfalvi gazdát. Dr. Láni ügyész előre megfontolt gyilkosság címén kérte a vádlott megbüntetését, de a bíróság, dr. Giurgiu János védőbeszede után, csak erős felindulásban elkövetett emberölésben mondotta ki bűnösnek a vádlottat, aki nyolc havi börtönbüntetésre ítélték. A büntetést a vizsgálati fogsággal kitöltötték. Dr. Láni ügyész súlyos bírástért, a védő pedig felmentést kérvényezte.

Veszedeles betörőt juttatott a véletlen a kolozsvári rendőrség kezére

Cluj—Kolozsvár, augusztus 12. (Az Uj Kelet tudósítójától). Néhány nappal ezelőtt betörték Finta Gerő, a kolozsvári református kollégium tanárának lakására és onnan számos értékes holmit loptak el. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a tettes kézrekerítésére, akit azonban nem a nyomozó detektíveknek, hanem egy ügyvédnek sikerült véletlenül kézrekeríteni. Dr. Badocsi Károly tegnap este mikor hazatért majálisuccai lakására, egy fiatalembert talált szobájában, aki éppen távozni készült a lakásban összeszedett holmikkal. Az ügyvéd a szomszédok segítségével elfogta a menekülőni szándékozó fiatalembert, akit a központi rendőrségre szállítottak be.

A rendőrségen Marpozan komiszár hallgatta ki a tettenért betörőt, akiről kiderült, hogy Krámer Emil brassói lakossal azonos, aki Kendies István név alatt is szerepelt. Krámer bevallotta, hogy ő tört be Finta Gerő tanár lakására is és ezenkívül Szebenben, Aradon és Marosvásárhelyen mintegy harminc betörést követett el. A veszedeles gonosztevőt beszállították az ügyészség fogházába.

— Kijavították az R. 100 motorjait Londonból jelentik: A British United Press jelenti Montrealból, hogy az R. 100 megromlódott motorjait kijavították s így számolni lehet azzal, hogy a léghajó teljes menetsebességet fog kifejteni az Európába visszatérő uton. A léghajó startját Montrealból véglegesen ma este nyolc órában állapították meg. A parancsnok reméli, hogy 48 óra alatt el fogja érni a cardingtoni repülőteret. Az időjárásjelentések igen kedvezőek s a szél iránya is a lehető legkedvezőbbnek mutatkozik a léghajó utja számára.

BENAMY: „KAJUT“. (Teljes kiadás) Ára 60 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Erdélyi zsidó... m: gaslóbb... hunyt el... soggel. Ré... tongó úrt... gyérült sor... vid, aki k... a legmarká... Kolozsvár... életének, d... ságának te...

A soha... nem ismerő... A munkába... értelmét és... különös ke... datlan sor... volt, abban... sek, akik ez... öregség meg... de Sebestyén... tisztviselője... latos frisse... zott reperto... ban talpon... lalatainak le...

Saját ügy... le egészen... mindig időt... foglalkozzék... zsidó és nem... val Sebestyén... aktiv rés... Böles, higa... aki mindig t... céljaival. Ko... nek tartották... len optimiz... talán ebben... reinek titka... öntött lelket... tagjaiba.

Sebestyén... a nagy amer... tet. Született... gény szülők... hét éves tal... ahol először... kával kereste... energiája és... hamar kiem... Hajlamainak... szakmában k... akkori idők k... veztek az olya... nek, mint ami... Igy csakham... zője lett anna... folyamatnak... kiegyezés utá... Annak ellenér... helyét nem is... szu időn át n... olyan országo... melyet nélkül... Egyrészt mi... másrészt, m... jelentősebb é... donosa, közve... vett mindazol... zésekben, ame... konszolidáló... elánnal hajto... szágház, a K... palota, a Haz... talmas építke... mésköveket. E... ezer vagon te... lyeket az orsz... tott.

A pesti Ors... mann Sándor... mann Sándor... töceget. Ez a... tyén Dávid vo... az egész mode... egyetem, az i... dasági akadé... felsőbb leányis... lamint számos... Első Erdélyi... telbank, a Seb... tése az ő nevé...

Ezekkel az... ban számos n... tette meg, mi... Aranyosgyéres... Műkögyár, a... mai gazdasági... virágzó vállala... Dávid pártját... ségének. A há... Dávid Debrec... Reményik Ká... részvételével... ményik és Seb...

fogkő

Meghalt Sebestyén Dávid

Temetése pénteken délelőtt tíz óraker lesz a zsidó kórház udvaráról

Erdélyi zsidó közéletének egyik legkiemelkedőbb patriarhális életű alakja hunyt el ma éjszaka tragikus hirtelenséggel. Régi, szilárd oszlop dőlt ki, tátongo irtó hagyván maga mögött az élők gyűrűlt soraiiban. Meghalt Sebestyén Dávid, aki közel négy évtizeden keresztül a legmarkánsabb vezető egyénisége volt Kolozsvár közgazdasági és társadalmi életének, de mindenekelőtt e város zsidóságának, amelynek érdekében munkásságának tekintélyes részét áldozta fel.

A soha le nem pihenő, fáradságot nem ismerő, alkotó munka embere volt. A munkában találta meg élete célját és értelmét és ezt a munkát a gondviselés különös kegye folytán a sikeres szakadatlan sora követte. Már hetvenöt éves volt, abban a korban, amikor ama kevesek, akik ezt a ritka életkort elérik, az öregség megérdemelt nyugalmát élvezik de Sebestyén Dávid tultve legfiatalabb tisztviselőjének ügybuzgalmán is, bámulatos frissességgel és energiával dolgozott reggeltől napestig. Már kora hajnalban talpon volt s figyelme kiterjedt vállalatainak legapróbb részleteire is. Saját ügyei azonban sohasem kötötték le egészen. Nagy elfoglaltsága közepette mindig időt talált, hogy közügyekkel is foglalkozzék s alig van Kolozsvárnak zsidó és nemzsidó köztintzménye, amelyben Sebestyén Dávid értékes munkájával aktív részt nem vett volna.

Böles, higgadt, energikus ember volt, aki mindig tisztában volt önmagával és céljaival. Kolozsvár legokosabb emberének tartották. Derős jókedve és törhetetlen optimizmusa sohasem hagyta el s talán ebben rejlik küzdelmes élete sikerének titka. A legválságosabb időben ő öntött lelket és bizalmat környezetének tagjaiba.

Sebestyén Dávid pályafutása

Sebestyén Dávid érdekes pályafutása a nagy amerikai karrierre emlékeztet. Született 1855-ben, mint egészen szegény szülők gyermeke. Mint fiatal, tizen hét éves talmudista jött Kolozsvárra, ahol először a legulsóbb fizikai munkával kereste meg kenyerét. Páratlan energiája és vasszorgalma azonban csak hamar kiemelték őt a munkássorból. Hajlamainak megfelelően az építőipari szakmában kerestett elhelyezkedést. Az akkori idők viszonyai rendkívül kedveztek az olyan konstruktív tehetségeknek, mint amilyen Sebestyén Dávid volt. Így csakhamar egyik legfontosabb tényezője lett annak a nagyarányú újjáépítő folyamatnak, amely Magyarországon a kiegyezés utáni korszakban nekilendült. Annak ellenére, hogy vidéken élt és szék helyét nem is tette át a fővárosba, hosszú időn át nem volt Magyarországon olyan országos jelentőségű építkezés, amelyet nélküle hajtottak volna végre. Egyrészt mint építkezési vállalkozó, másrészt, mint Erdély egyik legjelentősebb épületkőbányájának tulajdonosa, közvetve, vagy közvetlenül részt vett mindazokban a fontosabb építkezésekben, amelyeket a kiegyezés után a konszolidálódó Magyarország oly nagy ellánnal hajtott végre. A budapesti Országház, a Kuria, a Tőzsde, az Anker-palota, a Hazi Bank és számos más hatalmas építkezéshez ő szállította a terméköveket. Kőbányáiban évente több ezer vagon terméket fejtettek, amelyeket az ország minden részébe szállított.

A modern Kolozsvár építője

A pesti Országház építőjével, Hausmann Sándorral megalapította a Hausmann Sándor és Társa kolozsvári építőcéget. Ez a cég, amelynek lelke Sebestyén Dávid volt, építette fel ugyszólván az egész modern Kolozsvárt. A központi egyetem, az igazságügyi palota, a gazdasági akadémia, a Pasteur intézet, a felsőbb leányiskola, a Státus-paloták, valamint számos magánépület, mint az Első Erdélyi Biztosító, Kolozsvári Hitelbank, a Sebestyén-palota stb. felépítése az ő nevéhez fűződik.

Ezekkel az építkezésekkel kapcsolatban számos mellékvállalat alapját vetette meg, mint a Tordai Gipszgyár, a Debreceni Aranyosgyéreséi Ágygáipar, a Debreceni Mikógyár, a Hubertus rt., amelyek a mai gazdasági krízis ellenére is mind virágzó vállalatok és hirdetői Sebestyén Dávid pártját riktó közgazdasági tehetségének. A háború kezdetén Sebestyén Dávid Debrecenben, Lajos nevű fia és Reményik Károly kolozsvári műépítés részvételével megalapította a Tóth-Reményik és Sebestyén céget, amely az új

debreceni egyetem klinikáit és a Déry muzeumot építette.

Sebestyén Dávid mint lapalapító

Figyelemreméltó jelenség, hogy Sebestyén Dávid több sajtóvállalat megalapításában is részt vett. Így ő alapította a Kolozsvári Hírlapot, majd ennek szerkesztőjével, dr. Nadányi Emillel együtt a budapesti 8 Órai Újságot, amelynek érdekköréből azonban rövidesen kilépett.

A Kereskedelmi Hitelintézet élén

A világháború után, amikor teljesen megbénult minden építkezés, az akkor már 64 éves Sebestyén Dávid nem engedte át magát a pihenésnek, hanem új működési teret keresett. Átvette a Kereskedelmi Hitelintézet rt. részvényapakettjét és a pénzügyet, amely 1919-ben 200 ezer korona alaptőkéjű küzködő kis vállalat volt, az évek folyamán Kolozsvár egyik legelső pénzügyetvé fejlődött. Ennek a banknak egészen első alapította meg a kolozsvári Ágyg- és Kőipar rt.-t., valamint a Stáruinta Románia fatermelő vállalatot. Még a legutolsó hónapok folyamán bankjának, a Kereskedelmi Hitelintézetnek épületét nagy arányokban átalakította, hogy az immár nagyarányú pénzügyetnek világvárosi keretét nyújtson. A sors azonban nem engedte meg, hogy meglátassa az új helyiséget, amely már készen várta gazdáját és tervezőjét.

32 évig hitközségi elnök

Szakadatlan közgazdasági tevékenysége mellett, mindig talált időt arra, hogy számtalan köztintzménnyel, első sorban a zsidó közélettel foglalkozzék. A kolozsvári ortodox hitközségnek 32 éven át szakadatlanul elnöke volt, amely idő alatt a szó szoros értelmében ténylegesen vezette hitközségét. Az ő elnöksége alatt fejlődött a hitközség egész Magyarország hasonló intézményei közül a legmintaszzerűbb és közmondásos volt az a barátság is, amely a hitközség elnökét annak papjához, a megboldogult Glasner Mosehoz fűzte és amelynek segítségével a kolozsvári hitközség abban az egységes hitéleti és világi vezetében részesült, amely a legtöbb hitközségnél hiányzik. Még a háború előtt mondott le a hitközségi elnökségéről, hogy a fiatalokba teret nyújtson. Ebből az alkalomból a hitközség örökös diszelnökévé választották meg, mely címet előtte még senkinek sem adó

mányoztak. Az utóbbi években, amidőn az erdélyi ortodox zsidóság közös testületbe tömörült, a besztercei ortodox központi irodának alelnökévé választották meg, amely tisztséget mindvégig aktívan betöltötte. A Kolozsvári Iparkamarának és Kolozsvár város törvényhatósági bizottságának évtizedeken keresztül tagja volt. E címeket azonban Sebestyén Dávid nemcsak viselte, hanem mindegyikkel járó kötelezettségeinek a legpontosabban és leglekiismeretesebben eleget is tett.

Megalapítja a zsidó kórházat

Még emlékeztető olvasóink előtt az a nagyszerű adomány, amelyet Sebestyén Dávid és neje pár évvel ezelőtt aranylakodalmuk alkalmával tettek, amikor a zsidó kórház céljaira adományozták 3 millió értékű teüküket a Szamos mellett. Ugyanők vetették meg azután a Kolozsvári Zsidó Kórházgyesület alapját is, amely egész Erdélyszerte folytatta gyűjtéseit a kolozsvári zsidó kórház felépítésére s amelyeknek eredményeképpen sikerült felépíteni a kórház több épületét, köztük a legmodernebb berendezésű sebészeti osztályt. Hogy milyen jelentősége van a kolozsvári zsidó kórháznak, azt csak azok tudják, akik látták, mily nagy számban jönnek oda a betegek.

Az alapvető telepadományon túl is állandóan támogatta a kórházgyesületet, évente többszáz ezer lejjel és talval, a kórház első épületeinek felavatásakor újabb 500.000 lejt adományozott külön templom építésére a kórház telkén.

Magas kitüntetések

A köz érdekében kifejtett munkássága magas elismeréseképpen kapta a magyar nemességet „székelyhidasi” előnévvel és az új rezsim is honorálta Erdély közgazdasága terén felmutatott teljesítményeit, amikor a Meritul Commercial és a „Coroana României” rendtiszti kereszttel tüntette ki.

Sebestyén Dávid családi élete

Közmondásos volt Sebestyén Dávid patriarhálisan szép családi élete. Hat gyermekének mindegyike kiváló helyet vívott ki az életben. Legidősebb fia, Móri, a magyar kereskedelmi miniszteriumban miniszteri osztálytanácsos, József kolozsvári ügyvéd, a kolozsvári iparkamara alelnöke, maga is elnöke volt a kolozsvári ortodox zsidó hitközségnek, Lajos fia, aki társa is volt apjának, a

debreceni klinikák építője, neves műépítész Debrecenben, Debrecen város t. b. műszaki főtanácsosa, míg legifjabb fia, Rezső, a Kereskedelmi Hitelintézet egyik igazgatója és a mellékvállalatok vezetője. Idősebbik leánya László Gyulához, Kolozsvár város egyik volt fő-tisztviselőjéhez és Kolozsvár közgazdaságának egyik számottevő tagjához ment feleségül, míg fiatalabbik leánya dr. Fischer Tivadar országgyűlési képviselőnek, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség diszelnökének a felesége.

A halál

Sebestyén Dávid nyolc héttel ezelőtt utazott el feleségével nyári üdülésre Neuheim fürdőre, ahonnan utókorára ugyancsak a németországi Neuenar fürdőre mentek. Pár nappal ezelőtt indultak el hazafelé és utjukat megszakították Debrecenben Lajos nevű fiuknál. Debrecenbe előbük utazott dr. Sebestyén József is.

Sebestyén Dávid tegnap még egészen jól érezte magát és fiai társaságában autóval kiutazott debreceni műköbányájába. Este kilenc óraker telefonon beszélgetett Rezső fiával Kolozsvárról. A legapróbb részletekig érdeklődött az itthoni dolgok iránt. Este tíz óraker az egész család aludni tért, éjjel egy óra felé azonban az öreg hirtelen rosszul lett. A család tagjai azonnal köréje sereglettek és nyomban orvost hívtak, de az öreg uron már nem lehetett segíteni. Csakhamar elvesztette eszméletét és alig tíz perc alatt kiszendetett. Szívszélhűdés érte.

Holttestét halotaszállító autón hozták fiai haza Kolozsvárra. Temetése péntek délelőtt tíz óraker lesz a nevérol elnevezett kolozsvári Zsidó Kórház udvaráról.

Pénteken lesz a temetés

Sebestyén Dávid halálhíre ma, a kora délelőtti órákban terjedt el és az egész városban óriási részvétet keltett. A család itthonlövő tagjait a részvéttalagatók egész serege kereste fel s a különböző zsidó testületek rendkívüli üléseket hívtak egybe, hogy Sebestyén Dávid temetésén való részvételük módozatait megbeszéljék. Így a Chevra Kadisa rendkívüli ülésén elhatározta, hogy Sebestyén Dávid hervadhatatlan érdemeinek elismerésül diszirnhelyet adományoz számára és a temetést a családdal együtt rendezi meg. A Zsidó Kórházgyesület igazgatósága csütörtök déli tizenkét óraker tart ülést a kórház helyiségében, amelyre az igazgatóság tagjai ezuton hivataknak meg. A gyűlés egyetlen tárgya Sebestyén Dávid halálával kapcsolatos teendők megbeszélése. Az ortodox hitközség előljárósága ugyancsak ma tart ülést ebben a tárgyan.

Csangcsát a vörös csapatok visszavették és 15-től 35 évig minden polgárt lemészároltak

Hankauba újabb francia hadihajó érkezett

London, augusztus 13. A lapoknak jelentik Sanghaiból, hogy Csangesaba várják a vörösek visszavetését. A lakosság és a nankingi kormány tisztviselői elme nekültek a várható újabb vérfürdő elől. Csangesa visszavétele óta a honani tartományi kormányzó ugyanis napon-

ta 50 kommunistát halálra kinezottatott s ezért a kommunisták megfogadták, hogy a város újabb eleste után ki fogják irtani az összes polgárokat 15-től 35 éves korig. A Press Association távirata szerint az újra kiirtott Csangesa elesett. A

kommunisták bevonulása alkalmával megkezdődött az újabb vérfürdő. Szemtanuk szerint a vörösek több ezer embert gyilkoltak le. A kommunisták gyujtogatnak és fosztogatnak a városban, melynek több kerülete lángokban áll és senki sem mer tüzoltáshoz fogni.

London, augusztus 13. A British United Press sanghaai jelentése szerint Hankauba ma újabb francia hadihajó érkezett az európai érdekek védelmezésére. A várost fenyegető kommunista vezérei a Honon tartományban napról-napra megismétlődő kommunista kivégzések miatt azzal fenyegetőznek, hogy Hankauba bevonulásuk esetén a polgári férfiak lakosságából senkinek sem fognak megkegyelmezni. A Daily Telegraph távirata szerint a nankingi kormány és a felszabadult Csangesa közigazgatási hatóságai között újra megszakadt az összeköttetés. Nankingban azt hiszik, hogy a kivonult kommunistáknek a városban maradt hívei puccszerűen kézbe kerítették Csangesaban a hatalmat.

Autóbusz menetrend ★ MERA & COMP

Érvényes: 1930 május 15-től

Table with bus routes and schedules. Columns include route names (e.g., Zălau-Simleu-Silvaniei, Zălau-Crasna-Ciucea) and departure/arrival times for various stations.

Hotel Luvru

București, Strada Carol No. 4. (a központi postával szemben.)

Szép világos szobák 100 lejtől feljebb. Fürdő rendelkezésre. Hónapos szobák nagyon olcsó árban. Utazó urak kedvezményben részesülnek.

es betörőt életlen a kórség kezére

augusztus 12. (Az ától). Néhány nap Finta Gerő, a kollégium tanáran számos értékes rendőrség szélesítet a tettes kézre-onban nem a nyo- s, hanem egy ügy-életlenül kézrekeri-Károlyi tegnap este jálisuceai lakására, állt szobájában, aki- lt a lakásban össze- Az ügyvéd a szom-elfogta a menekül-lemert, akit a köz-állítottak be. farpozan komiszár-ért betörőt, akiről-mer Emil brassói-ki Kendies Ist-zerapult. Krämer-ört be Finta Gerő-zenkivül Szeben-Marosvásárhelyen-törést követett el-sztvőt beszállit-gházába.

R. 100 motorjait. A British United- alból, hogy az R. motorjait kijavito- lehet azzal, hogy a- tsebességet fog ki- a visszatérő uton-ontrealból véglege-rában állapították- emélti, hogy 48 óra-ardingtoni repülő-ntések igen kedve- is a lehető legked- k a léghajó utja

T. (Teljes kiadás) Uj Kelet könyv

HIREK

As Uj Kelet az egyetemes erdelyi és bánásgai sajtóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő Hotel Imperial
Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— Az olasz közmunkaügyi miniszter jelentést tett Mussolininek az olasz délvidek ujjaépítéséről. Rómából jelentik: Mussolini miniszterelnök tegnap fogadta a közmunkaügyi minisztert, aki jelentést tett a kormányelnöknek a dél-olaszországi ujjaépítéséről. Mussolini megelégedését fejezte ki a miniszternek a kilátásba helyezte, hogy az ujjaépített vidéket októberben meglátogatja.

— Egy párizsi nagyáruház 600 alkalmazottja sztrájkba lépett. Párizsból jelentik: Egyik nagyáruház 600 alkalmazottja sztrájkba lépett, mert a cég elzárkózott az alkalmazottak törvényben biztosított fizetéselési kérésének teljesítésétől.

— Hindenburg rendeletileg lépteti életbe az Osthilft. Berlinből jelentik: Az Osthilfe ügyében a birodalmi és a porosz kormány között tegnap meg egyezés jött létre. Közlebről Hindenburg rendeletileg életbe lépteti az Osthilft.

— A MELLŐZÖTT ÖREG TANÍTÓ AGYONLÓTTA AZ ISKOLA FIATAL IGAZGATÓJÁT. Chemnitzből jelentik: A Chemnitz—Grübnai ipariskolában kedd délelőtt véres dráma történt. A legidősebb tanító, Queck agyonlőtte Oehm helyettes igazgatót és azután öngyilkos lett. A 70 éves tanítót az bántotta, hogy bár évtizedek óta ő tanított az ipariskolában, az elhunyt igazgató után nem őt nevezték ki igazgatónak, hanem a nála negyven évvel fiatalabb Oehmot, aki még csak egyetemet sem végzett. A két tanító között napirenden voltak a veszekedések és kedden délelőtt ismét szóváltásba keveredtek, melynek hevében Queck revolvert rántott elő, szívenlőtte kollégáját és a gyilkosság elkövetése után halántékán lötte magát. Mind a ketten azonnal meghaltak.

— HAZAJA NYOMORA MIATT ÖNGYILKOS LETT EGY NÉMET DIÁK. Drezdából jelentik: Különös okból követett el öngyilkosságot szerdán Fabura Károly berlini diák. Föbclőtte magát és levelében azt írta, hogy hazája nyomora miatt követte el az öngyilkosságot. Ugy látja, hogy a német nemzet helyzetét reménytelen, ezt nem bírja és inkább a halálba menekül. Barátai szerint a fiatal diákon már hosszabb idő óta a buskomorság tünetei mutatkoztak.

Gyengélkedés idején, különösen ha a rosszullétet szorulás fokozza, a természetes Ferenc József keserűvíz fájdalommentes székürülést, kielégítő emésztést és kellő étvágyat hoz létre. Híres nőorvosok a legnagyobb elismerés hangján irnak a valódi Ferenc József vizről, mert ez a kritikus korban is hosszabb időn át alkalmazható anélkül, hogy káros eredményre változnék. A Ferenc József keserűvíz kapható gyógyszerárterekben, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Megnyílt a liegei és antwerpeni agrárkongresszus. Brüsszelből jelentik: Belgium százéves jubileumi ünnepségeivel kapcsolatban ma Antwerpenben és Liegeben megnyílt a nemzetközi agrárkongresszus.

— LATIN SZÓNOKLATRA KÉSZÜL APPONYI. Budapestről jelentik: Augusztus 19-én Sincero bíborosnak, a pápa követének részvételével nemzetközi eucharisztikus kongresszus lesz a Szent Imre jubileumi ünnepség alkalmával. Gróf Apponyi Albert előkötletével nagygyűlés lesz, melyen Apponyi latin nyelven készül felszólalni. Már meg is fogalmazta és bemutatta beszédét a szombathelyi premonstrei gimnázium egyik szaktanárának, aki elragadtatással nyilatkozott és azt mondja, hogy Apponyi nemcsak tökéletesen bírja a latin nyelvet, hanem olyan klasszikus mondatokat szerkeszt, amikkel csak a római szerzők munkáiban találkozhatunk.

— Miről tárgyalt a francia minisztertanács? Párizsból jelentik: A francia minisztertanács mai ülésén az 1931. évi költségvetés ügyét tárgyalták. Tardieu miniszterelnök, a pénzügy és a költségvetési miniszterek megbízást kaptak a minisztertanácstól olyan költségvetés összeállítására, amelyben a kiadások nem haladhatják meg az ezéveket. Briand a külpolitikai helyzetéről terjesztett elő jelentést, majd a munkaügyi miniszter beszámolt az északfranciaországi sztrájkhelyzetről és a földművelésügyi miniszter a gabonaárak alakulásáról.

— Enyhül a franciaországi gyermekparalízis-járvány. Párizsból jelentik: Bas-Rhin departementben augusztus elsöje és tizedike között 17 új gyermekparalízises eset fordult elő. Az egészségügyi hatóságok remélik, hogy a járvány szeptemberre teljesen megszűnik.

— Több ház dőlt össze Fokvárosban. Londonból jelentik: Fokvárosi jelentés szerint felhőszakadások következtében ott több ház rombadólt. Viharok a partvidék mellett néhány vízi járművet, sőt nagyobb hajókat is elsüllyesztettek.

Pythia a lelkek orvosa. Csodákat beszélnek tudományáról. Kelet ősi kultúrájának okkultizmusát egyesíti. Nyugat magas intellektualizmusával a pszichanalízistikus grafológiában, akik fontos elhatározás előtt állanak, akiknek kétség, titkos bánat busítja lelkét, hozzá jönnek tanácsért. Anyák a gyermekeik irását, házastársak, üzletársak, betegek irását hozzák és kéri segítségét. Pythia meggyógyítja a mult sebeit, megvilágítja a jövőt és csodálatos erőt ad az élet harcában való győzelemre. Deák Ferenc ucca 30 sz. lakásán levélileg is igen sokan felkeresik. Mindenki csodálattal és elragadtatással beszél róla.

IZZADÁS ELLEN

MENTHOLOS

DIANA

SOSBORSZESZ

— Észak-Kínában az áradás egyre nagyobb méreteket ölt. Londonból jelentik: Mukdenből jelentik, hogy Észak-Kínában az áradás egyre nagyobb méreteket ölt. Tiencsin tartományban az áldozatok számát csaknem ezerre teszik. Utak és vasutonalak még most is több méteres vízreteg alatt állanak. A Nagy Fal mentén a helyzet szintén vizsgáztalan.

— Szökőár pusztított Japánban. Londonból jelentik: Tokióból jelentik, hogy Nagasaki környékét és a Kiu-Sziu sziget déli részét is hatalmas erejű szökőár söpörte végig. Nagasaki és a főváros között az összeköttetés megszakadt. Még nem lehet tudni, hogy a katasztrófa hány emberáldozatot követelt.

— Ötszáz politikai fogoly lépett éhségstrájkba Kownóban. Londonból jelentik: Kownóban ötszáz politikai fogoly éhségstrájkba lépett tiltakozásul a fogházi szabályzat azon reformja ellen, amely a politikai foglyok részére is előírja a kényszermunkát.

— Rettenetes kolera-járvány dühög Afganisztánban. Londonból jelentik: Kabulból jelentik, hogy Afganisztánban hetek óta rettenetes kolera-járvány dühög. Kandahar lakossága elhagyta, mert három hét alatt több mint nyolcezen pusztultak el kolerában, ami 60 százalékos emberéletvesztéshez vezetett a városban. A hatóságok tehetetlenek a járvánnyal szemben, amely most már elharapódzott a déli területekre is.

— Betörték Siemens nagyiparos villájába. Berlinből jelentik: Siemens nagyiparos berlini villájában Friez Pachnick ismert betörő betörést követett el. A személyzet előtt telefonmunkásnak adta ki magát a dolga végeztével többszáz ezer márká értékű ékszerrel és készpénzzel távozott.

— Franciaországban egy nap alatt 20 életet követelt az autósport. Párizsból jelentik: Hétfőn Franciaországban autó és motorkegypár szerencsétlenségek 20 emberéletet követeltek áldozatul. Ezenkívül 28 súlyos sebesülés is történt. Ugyane napon a francia Alpokban hat turista is életét veszítette.

— Irak királya Párizsba utazott. Berlinből jelentik: Feysal, Irak királya tegnap délután Potsdamot tekintette meg. Este elutazott a birodalmi fővárosból Párizsba.

— Wilkins a Spitzbergákról indul a délsarki expedícióra. Londonból jelentik: Sir Hubert Wilkins sarkutazó kijelentette a lapok munkatársainak, hogy az amerikai tengerészeti minisztériumtól jövő évi sarkvidéki utja céljaira kapott tengeraltjárót egyik philadelphiai hajógyárban már munkába vették, hogy az expedícióhoz szükséges átalakításokat végrehajtsák. Az expedíció a jövő év májusában a Spitzbergákról indul.

A gondos szülő előnyben részesíti a timisoarai kóser fiuinternátust

— PIRANDELLO UJ DARABJÁT NEWYORKBAN MUTATJAK BE. Newyorkból jelentik: Az őszi szezon szenzációja lesz Pirandello darabjainak bemutatása, amelyre több newyorki színház készül. A szerző is rövidesen áthajózik az óceánra.

— Oroszországban fel kellett függeszteni a középázsiai vasutonal építését. Londonból jelentik: Moszkvai jelentés szerint a középázsiai vasutonal építési munkálatait fel kellett függeszteni, mert több mint nyolcezer munkás a rossz élelmelési viszonyok miatt megszökött.

— Az angol légi haderő gyakorlatai. Londonból jelentik: Az angol légi haderő hadgyakorlatai ma kezdődtek meg. A résztvevő repülőgépek száma mintegy 250. A hadgyakorlatok négy nap és négy éjjel egyfolytában tartanak.

Hogyan gyógyult ki a féltékenységből egy francia férfi. Párizsból jelentik: A napokban egy gyilkossági kísérlettel vádolt férj állott vádlotként a bíróság előtt. Maxence Popineauk hívják a férjet, aki éveken át beteges féltékenységgel üldözte szép fiatal feleségét. Popineau asszony annyira szenvedett már férjének oktan féltékenysége miatt, hogy elmenekült tőle és anyjához költözött. A féltékeny férj egyideig nemán viselte sorsát, de aztán berontott anyósa lakására, felszólitotta feleségét, hogy azonnal térjen vissza hozzá, majd amikor az asszony tagadólag rázta fejét, előrántotta revolverét és kétszer feleségére lött. A féltékeny férj azonban a gyilkossági kísérlet percében olyan izgatott volt, hogy a golyók célt tévesztettek és nem találtak el a szép fiatal asszonyt. A tárgyaláson Popineau sirva fakadt és elmondta a bírónak, hogy megbánta tettét, ő ma a világ legboldogabb embere, mert él a felesége, aki megbocsátotta vétkét és hajlandó is visszatérni hozzá. Mindenáron megakart esküdni a bíróságnak, hogy soha többé nem lesz féltékeny, majd mikor a bíró megkérdte tőle, hogy milyen garanciát tud erre nyújtani, felát a védőügyvéd és ünneplésen kijelentette, hogy ő kezeskedik a férjért. Amint az ügyvéd elmondotta, a férj teljesen megváltozott a fogságban éskigyógyult a féltékenység betegségből. A bíróság megbocsátó volt, és mindössze hat hónapra börtönrre ítélte Maxence Popineaut és egyelőre elengedte a büntetés leülését azzal, hogy térjen vissza feleségéhez, de ha az asszony panaszt tesz a bíróságnál férje féltékenységéről, akkor azonnal le kell ülnie Popineauk a hat hónapot.

Né vásároljon On drága könyveket,

mikor mi azokat ugyis megvesszük és nálunk a

Dante'

kölcsonkönyvtárban

napi 1 lei 30 bani, illetve havi 60 lei előfizetési díj helyett

40 lelért is olvashatja

ha Ön az „Uj Kelet” előfizetője. Tehát csapán 40 leit kell fizetnie 1 hónapban és ezen összegért a

„Dante” kölcsonkönyvtár

30.000 magyar, német, román, francia és angol kötetek között korlátlan cserélési joggal (akár naponta kétszer is) szabadon válogathat és olvashatja a világirodalom leg-híresebb íróinak műveit, a külföldi vagy erdélyi könyvpiac legújabb szenzációit, a klasszikus irodalom legkiválóbb remekeit. A könyvek naponta cserélhetők. Nagyrománia minden részébe naponta postán továbbítunk a kölcsonkönyveket, 50% al redukált postai tarifa mellett (kg-ként 4 lei.)

Aki nem előfizetője ennek a lapnak, az a fenti feltételekkel havi 60 lei előfizetési díjat fizet.

Ismertető ingyen, komplett katalógus az összes könyvekről (5 nyelven). Ár 25 lei.

„Dante” kölcsonkönyvtár Cluj, Str. Jorga (volt Jókai-utca) 5 sz.

Mit irnak

az orvosi szaklapok a vérba-jnak az arzén, higany, bismuth SIGMARGYL pasztillákkal való kezeléséről

Az ezzel a gyógyszerrel folytatott gyógykezelések eredményei sokszor képeztek orvosi szakközlemények tárgyat. Kivonatoljuk a Sanitara Militara folyóiratnak 1927 júliusi 6. és 7. számából a következőket:

VI. Fejezet. A SIGMARGYL-lal elért terapeutikus eredmények.

Elsődleges vérba-j.

1. A vérba-j seb megváltozik 20—30 pasztillával, eltűnik 45—56 pasztillával.

2. Inguinalis adenopatia megváltozik 120 pasztillával.

Másodlagos vérba-j:

1. A papulozus szifiliszsebek (Roseola-Maculö-Papulosa) megváltoznak 22 pasztillával és teljesen eltűnnek 32—45 pasztilla után.

2. A populozus szifiliszsebek megváltoznak 20 pasztilla, teljesen eltűnnek 42 pasztilla után.

3. A végbél körüli hiperiritikus szifiliszsebek (olyan nagy mint egy dió) felére redukálódnak 60 pasztilla és teljesen eltűnnek 100 pasztilla után.

4. Az eroziv szifilisz-kiütések eltűnnek 40—50 pasztilla után.

5. A nyálkahártya és mandula-sebek megváltoznak 28 és teljesen meggyógyulnak 50 pasztilla után.

6. A varioliformis szifiliszsebek eltűnnek 80 pasztilla után.

A SIGMARGYL hatása a Bordot-Wassermann vizsgálatra:

1. Az elsődleges vérba-j seronegativ fazisát nem követi a seropozitiv fazis (120 pasztillas kezelés) fertőzés kizárva.

2. Másodlagos állapotban lévő erőteljes pozitív seroreakciót a negatív seroreakció követi 60—132 pasztilla után.

XII. Fejezet. A SIGMARGYL-nál kihangsúlyozandó az általános türelmeség.

Revista Sanitara Militara.

Az egész országból leveleket kapunk az orvos uraktól, akik megerősítik a SIGMARGYL óriási értékét.

Tekintettel arra, hogy a SIGMARGYL pasztillákban készül, a gyógykezelést könnyen lehet végezni. Mindenki számára vethet azzal, milyen fontossága van ennek a gyógyszernek, ahol nincs kéznél orvos.

A SIGMARGYL hatása két év alatt eléggé bebizonyosodott ebben az országban és ez batorit fel minden beteget arra, hogy ezt használja.

Kapható gyógyszerárterekben és drogériákban.

Kivánatra megküldjük a SIGMARGYL-ra vonatkozó irodalmi értekezéseket és magyarázatokat ingyen.

Lerakat: SIGMARGYL ügynökség, Bukarest, V. ker. Str. Principele Unif Nr. 14. Telefon 379—94 és 351—19.

A mod bolyongás niai király, és a jap

Prága, augusztus 14. Már sokat hajszolt történet hőse. M. nak, hanem An nem Ithaka a h. illetékes és 1884 Sorsát pedig ne hanem százaz f foglalja magába fel Moraitini P. ügyvéd irodájában körülbelül ben ismert meg nyekről és siker az ügyvédnek. jövedelmet bizt nyakban vállalt dig még nagyol sán dolgozik. U niában volt, ott bizalmát is eln kapott arra, hog reg részére hadi séget kössön a S sziniából a fran lesége tartózkod a Skoda-művekkel nos, felesége, majdnem az oss reit magánál ta log volt, hiszen t mi baja történhe lag nincs sokra a font sterlingre s lyére, hanem egy nyolítására. Es a véd a göröggel a ment és kifizette ná. A görög az áltunt az ügyvéd várt, majd pedig és az európai r Angliában siker Most a prágai b Moraitini a vál hosszu történettel a csavárból, de a Moraitini ugyan Skoda-művekkel ai, a megrendelés és jelenleg körül rona követelése v. tól.

— A feleségem ölem, de a fivére in egy táviratot ongyos 45.000 ko

— Tehát megpr

— És Odysseus es ását a prágai bi

— SZIKLAOM

— GYIK BAJOR

— ANSBRUCKBól je

— eld és Scharnitz

— ágban sziklaoml

— zág felé vezető

— yorsvonalot sz

— kadály előtt leál

— GYILKOL

— ZAMLAPOK.

— egy évvel elelőt

— ragyár munkásk

— en súlyosan me

— munkások az

— kámlapok gyárt

— tatva és itt ka

— zst. Az orvosi v

— e, hogy a mérge

— yok legfeljebb

— nek, mire az órag

— ki végkielégítet

— yok közül már

— áromnak a halá

— ató.

— Az ipartestület

— rosok ellen. A

— rodása veszélye

— zműiparát. Ezé

— övettsége a csat

— yi megyei prefek

— eréhez részletes

— ett, melyben egé

— vátkozva arra k

— szerveket, hogy

— kisiparosságnak

— telében. Az ipa

— rra az állaspont

— kontáriparosok

— mert nemcsak álla

— ságoknak is kö

— iparosokat meg

— áltására és az ipa

— nyszerítsék.

A modern Odysseus bolyongásai, az abesszi- niai király, a Skoda-művek és a japáni ismeretség

Prága, augusztus 13. Egy eietében már sokat hajszolt furfangos görög a történet hőse. Mégsem hívják Odysseus- nak, hanem André Moraitini a neve és nem Ithaka a hazája, hanem Thiosban illetékes és 1884-ben született Athénben. Sorsát pedig nem a muzsa énekli meg, hanem száraz formák között a vádirat foglalja magában. 1929 áprilisában tünt fel Moraitini Prágában, megjelent egy ügyvéd irodájában, akit bolyongása köz- ben körülbelül 10 évvel ezelőtt Japán- ban ismert meg. Moraitini nagy élmé- nyekről és sikeres üzletekről számolt be az ügyvédnek. Elmondotta, hogy nagy jövedelmet biztosító, kelet-szibériai bá- nyákban vállalt részeselet, jelenleg pe- dig még nagyobb üzletek megvalósítá- sán dolgozik. Utazása közben Abesszi- niában volt, ott magának a királynak a bizalmát is elnyerte és felhatalmazást kapott arra, hogy az abessziáni hadse- reg részére hadianyagszállításra egyez- séget kössön a Skoda-művekkel. Abesz- ziniából a francia Riverán át, ahol fe- lesége tartózkodik, Prágába jött, hogy a Skoda-művekkel megállapodjék. Saj- nos, felesége, az okos Penlopeia, majdnem az összes készpénzét és éksze- reit magánál tartotta, ami helyes do- log volt, hiszen utközben könnyen vala- mi baja történhetett volna. Pillanatnyi- lag nincs sokra szüksége, mindössze 270 font sterlingre s nem is a saját szemé- lyére, hanem egy londoni üzletének lebo- nyolítására. Es a hiszékeny prágai ügy- véd a göröggel a Zivnostenká bankába ment és kifizetett részére 45.000 koron- át. A görög azonban e naptól kezdve eltűnt az ügyvéd szemé elől. Egy ideig várt, majd pedig feljelentést tett ellene és az európai rendőrségek körözésére Angliában sikerült is letartóztatni. Most a prágai bíróság előtt ült tegnap Moraitini a vádlottak padján. A görög hosszú történettel akarta magát kivágni a csávából, de a bíró nem igen hitt neki Moraitini ugyanis kijelentette, hogy a Skoda-művekkel nem tudott megegye- zni, a megrendelést Párizsban eszközölte és jelenleg körülbelül még félmillió kor- ona követelése van egy moszkvai gyár- tól.

Es miért nem táviratozott a Rivierán tartózkodó feleségének? — kérdezte a bíró.

— A feleségem Penlopeia már elvált ölem, de a fivéremnek csak le kell ad- ni egy táviratot és már is küldi azt a pengyos 45.000 koronát.

— Tehát megpróbáljuk. Táviratozunk. És Odysseus csalási ügyének tárgya- sát a prágai bíróság elnapolta.

— SZIKLAOMLÁS ZUDULT AZ EGYIK BAJOR VASUTVONALRA. Innsbruckból jelentik: Tirolban See- lde és Scharnitz között 130 m hosszú- ban sziklaomlás zudult a Bajoror- zági felé vezető vasutvonalra. Egy gyorsvonatot szerencsére sikerült az akadály előtt leállítani.

— GYILKOLTAK A VILÁGÍTÓ ZÁMLAPOK. Newyorkból jelentik: egy évvel ezelőtt az egyik newyorki gyár munkásnője foszformérgezés- en súlyosan megbetegedett. Ezek a munkásnők az ugynevezett világító zámlapok gyártásánál voltak foglal- koztatva és itt kapták a foszformérge- st. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a mérgezésben szenvedő leá- nyok legfeljebb még egy évig élhet- nek, mire az óragyár tíz-tízezer dollár- t végkielégítette őket. A munkásleá- nyok közül már négyen meghaltak, romnak a halála a napokban vár- tató.

Az ipartestületek szövetsége a kontár- iparosok ellen. A kontáriparosok elszá- ródása veszélyezteti az egész ország zmműiparát. Ezért az ipartestületek szövetsége a csatolt területek valameny- ni megyei prefektusához és polgármes- terekhez részletes memorandumot inté- zett, melyben egész sereg paragrafusra vonatkozva arra kérte ezeket a hatósá- gszerveket, hogy legyenek segítségére a csiparosságnak a kontárok elleni küz- désben. Az ipartestületek szövetsége arra az álláspontra helyezkedik, hogy a kontáriparosok nótorius adóeltitkolók és nemcsak államérdek, hanem a ha- gatóknak is kötelessége, hogy ezeket a iparosokat megfelelő iparendély ki- állítására és az ipari adók megfizetésére kényszerítsék.

KÖZGAZDASÁG

A vámszabadraktárak problémája megoldás előtt

Bucuresti—Bukarest, augusztus 13. A Monitorul Oficial már regebben köz- lölte a vámszabadraktárak felállításá- ról szóló törvényt. A törvény végrehaj- tási utasítása azonban nem jelent meg és így az egész kérdés függőben maradt. Most napok óta tartó tárgyalások foly- nak a pénzügyminisztériumban három amerikai pénzesoport és a pénzügyi- minisztériumi megbízottak között. Az ame- rikaiak ugyanis ajánlatot tettek a kor-

mánynak arra, hogy modern vámsza- badraktárakat építenek fel és vállalják a finanszírozást is a vámkereskedelmi árukra. A legelőnyösebb ajánlat úgy szól, hogy harminc év után a vámsza- badraktárak épületei az állam tulajdo- nába mennek át. Beavatottak bizonyos- ra veszik, hogy rövidesen létrejön a megegyezés és megkezdik a vámszaba- daktárak építését, amelyekre már régen szükség lett volna.

Feloldották az Ujszentannai Gazdasági Bank ellen elrendelt csődöt

Ma hirdette ki a tábla határozatát — Kedvezően haladnak a takarékpénztár egyezségi tárgyalásai

Timisoara—Temesvár, augusztus 13. Ma délután foglalták írásba az ítélőtá- bla határozatát az Ujszentannai Gazda- sági és Iparbank ellen elrendelt csőd tárgyában. Ismeretes, hogy az ítélőtá- bla már szombaton tárgyalta azt a fel- folyamodást, amelyet a pénzügyminis- ter Molnár Oszkár aradi ügyvéd útján adott be a csődnyitó végzés ellen. A tábla szombaton nem hirdetett határo- zatot és ez csak ma történt meg. A tá- bla határozat feloldja a törvénysek végzését és ezzel a takarékpénztár igaz- gatósága ismét szabad rendelkezéshez jutott.

nem róttá le a kényszeregyezségi tör- vényben előírt illeteket a kérvény visszavonása következtében mérlegelés tárgyát nem képezhetette és a kényszer- egyezségi novella életbelépte óta ezen okból a csődeljárás hivatalból megnyit- ható nem volt. Stoinescu csődtömeg- gondnoknak arra az érvelésére, hogy a kényszeregyezségi kérvény benyújtása rosszhiszemű volt, a tábla megjegyzi, hogy az igazgatóság részéről esetleg fennálló rosszhiszeműség a részvénytár- saság, mint külön jogi személyiség ter- hére nem volt irható.

Az ítélőtábla Fehér—Satirescu—Bu- tureanu tanácsának indoklása szerint a törvényeknek nem állott jogában a csődöt hivatalból megnyitni, amikor a Gazdasági és Iparbank kényszeregye- zési kérvényét visszavonta. Az a körül- mény, hogy a kérvényező igazgatóság

A táblai végzés módot ad a takaré- pénztár igazgatóságának arra, hogy mindkét félre kedvező egyezséget kös- sön az érdekelt hitelezőkkel és dr. Mol- nár Oszkár intézeti ügyész által lefoly- tatott tárgyalások a kedvező befejezés előtt állanak.

Kilencvenkétfélmillió lej évi jövedelme van a svéd gyufakirálynak

Ugyszólván minden stockholmi család birtokában van egy hatalmas könyv: a címár. Nem lenne ebben semmi külö- nös, ha a stockholmi címár csupán a város lakosságának pontos név- és lak- jegyzékét tartalmazná. Azonban a stockholmiak szempontjából fontos és speciális rubrikát is tartalmaz ez a kö- tet, amelyben bennfoglaltatik az is,

hogy minden egyes lakosnak mennyi jövedelme van. A címár kiadójának nem kerül nagy fáradságába ezeket az adatokat megszerezni, miután a svéd kincstár, amely tudvalevőleg nagyon szigorú, hivatalból közli az adatokat és ezzel egy olyan ellenőrző szervet terem- tett magának, hogy a város minden egyes polgárának módjában áll esetleg kifogásait jelezni a kincstárnak. Vagy pedig a kincstárnak áll módjá- ban ellenőrizni, hogy a bevallott jöve- delem megfelel-e a valóságnak. A város lakosságának legnagyobb ré- sze csupán kíváncsiságból lapozgat a

Most jelent meg!

Minden szeszgyárosnak, kereskedőnek, ven- déglősnek nélkülözhetetlen

Az új szeszadótörvény

módosított szövegű román és magyar együttes kiadás
dr. Mihelffy és dr. Mandel ügyvédek szerkesztésében

Ára 140 lei

(és portó)

Kapható az UJ KELET könyvosztályában

hatalmas címtárban, miután a svédek igen nagy érdeklődést tanúsítanak pol- gártársaik vagyoni viszonyi iránt. Ez- zel magyarázható, hogy nemcsak keres- kedők és ipari vállalatok vásárolják a címtárat. Stockholmban különben az a szokás, hogy amikor valakit bemutat- nak egy privát társaságban, akkor a bemutatkozók kölcsönösen megnézik ott- hon a címtárban, hogy milyen jövedel- mű egyénhez volt szerencséjük. Gyak- ran történik meg, hogy társaságban, vidám csevegés közben, a vendég elkéri a házigazdától a címtárat és megkeresi egyik barátja, vagy ismerőse nevét, hogy meggyőződjön anyagi állapotáról. A napisajtó is szolgálatába állott az ily- irányú érdeklődésnek és ha helyszüke miatt röviden is, de mindenkor közli a vagyonos polgárok névsorát. Ilyen köz- lések alkalmával jóval nagyobb pél- dányzárban fogynak el a lapok. Stockholm társaságokban most ismét élénk szóbeszéd tárgyát képezi a lapok legutóbbi számában megjelent névsor, amelynek élén Ivar Kreuger, a híres gyufakirály áll, ki Románia gyufamo- nopóliumát is bírja. Ivar Kreuger még nőtlén ember és személyi jövedelme 2 millió 175 ezer svéd koronát (92 mil- lió lej) tesz ki évente.

A temesvári tőzsdé mindennap nyitva tart. A temesvári árutőzsdé elnöki ta- nácsa elhatározta, hogy a tőzsdét ezen- tul mindennap nyitva tartja. Eddig he- tenként három napon tartották tőzsdé- napot, a folytonos árhullámzás követ- keztében azonban a tőzsdé nem tudott lépést tartani a külföldi tőzsdék árai- val és ez készítette az újításra.

Szeptemberben összeírják Kolozsvá- ron az összes háziállatokat, járműve- ket és bicikliket. A város rendőrprefek- tusa hivatala közli, hogy szeptember el- sején megkezdik Kolozsváron az összes igavonó állatok, járművek és biciklik összeírását kerületenként, házról-házra járva egy bizottság hajlja végre.

Magyarország akadálytalanul engedi át a román állatszállítmányokat. A ro- mán-magyar kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalások rend- jén dr. Cristea Tiberiu állategészség- ügyi vezérfelügyelő, mint a kormány gazdasági szakértője, hosszabb ideig tar- tózkodott Budapesten. Visszatérése után kijelentette, hogy a román állat- szállítmányoknak Magyarországon keresz- tül történő tranzitjáról a legjobb erem- ményrel tárgyalt. A jövőben azok a tranzító szállítványok, melyek Csehszlo- vákia és Ausztria felé irányulnak, min- den fennakadás nélkül fognak lebonyo- lódni és a jövőben a román állat-tran- zítóforgalom Magyarországon keresztül gyorsan és fennakadás nélkül fog lebonyolódni.

Egy német kávé-import cég fizetékép- telensége. Brémából jelentik: A brémai Caffee Import Handels Aktiengesell- schaft hirtelen beszüntette fizetését. Erre az a körülmény indította a céget, hogy egyik külföldi vevője fizetéképte- len lett. A cég aktívája éppen ez a kö- vetelés, ami 151.000 márkát tesz ki.

Franciaország kedvező pénzügyi hely- zete. Párizsból jelentik: A francia ál- lampénztár rendkívül kedvező pénz- ügyi helyzete a kormányának nemcsak belső adósságok nagyarányu törleszté- sét engedi meg, hanem külső adósságo- kat is. Különösen Amerika magas ka- matozásu kölcsöneit fizeti szorgalmasan a francia kincstár. Az utóbbi időben kilenc millió franknyi amerikai hét száza- lékos kölcsőnpapírokat vásároltak vissza amelyek 1949-ben lettek volna esedé- kesek.

Egy triezsi gépgyár fizetéképtelen- sége. Rómából jelentik: A főleg textil- gyárak berendezéseit és gépeit előállító Società Italiana Construzioni Machine Tessili cég fizetéképtelenséget jelentett be. A gyár a Banca Commerciale Ita- liana jóállásával 40 százalékos egyezsé- get ajánlott. A fizetéképtelen céget a textiliparban előállított válság idézte föl.

A nyersvas termelés erősen csökkent Amerikában. Newyorkból jelentik: A nyersvas termelése az amerikai vasmű- vekben az elmúlt hónapban napi 81.500 tonnát tett ki. Hat év óta ez a gyártás legalacsonyabb nívója. Tízennyolc vas- kohó üzemét beszüntették.

A német és csehszlovák porcellángyár- tás kooperációja. Berlinből jelentik: Ne- hány hónap óta a német és csehszlovák porcellángyárak között együttműködési tárgyalások folynak az árak elhelyezé- se tekintetében. A koalín beszerzésre vo- natkozólag is megállapodásokat akar kötni a két ország porcellánipara. A csehszlovák koalín-produkció évi 500.000 tonnát tesz ki. A termelés 80 százalékát exportálják és pedig kétharmadát Né- metországba, a többit a világ többi ré- szébe.

Színház — Művészet

A Magyar Színház iródjának kélelményei:

Szombaton és vasárnap
BERKY LILI, DAJBUKÁT ILONA, JANKOVSKY MARA, BÁRSONY ISTVÁN, IHÁSZ LAJOS, BERKY JÓZSEF föllépése új műsor keretében

Futótüzként terjedt el annak a híre, hogy a budapesti Andrassy uti Színház nagyszerű társulata még két estén, szombaton és vasárnap vendége lesz a Magyar Színháznak.

Ezen a két estén teljesen új, még az eddiginél is gazdagabb, ragyogóbb műsor keretében fognak föllépni Kolozsvár kedves vendégei.

Ugy a szombati, mint a vasárnap előadás este 9 órakor kezdődik. Helyárak rendesek. Jegyek már válthatók.

Holnap este utolsó operett-előadás:
TOMMY ÉS TÁRSA

Helyárak: 50, 40, 30, 20 és 10 lej.
Az idei évad utolsó operett-előadása pénteken este lesz. A legnépszerűbb operett-újdonosság, a „Tommy és társa” fog színrekerülni Véghegyi Iza vendégjátékával. Ihász Aladár és Tompa Béla bucsuföllépésével. Nagyon olcsó mozihelyárakkal. Egy ötszemélyes párhely 150 lej, a többi helyek árai: 50, 40, 30, 20 és 10 lej.

Ma este **GEORGE BANCROFFT** az Éjféli házasságban

Három órás előadások, kettős műsor, előadások: 3, 6 és este 9 órakor

Ünnepe van ma a mozikedvelő közönségnek. Két hatalmas film kerül vetítésre egy műsor keretében: az „Éjféli házasság” című izgalmas amerikai bűnügyi történet George Bancrofftal, Betty Compsonnal és Olga Baclanovval a főszerepekben. Ezenkívül a „Halálásztár” című 8 felvonásos hajós történetet mutatják be, amelyről azok, akik látták, azt mondják, hogy a filmművészet koronája. A nagyszabású műsor előadása teljes három órát vesz igénybe s így az előadások kezdete csütörtökön 3, 6 és 9 óra. Olyan szenzációs és nagy ez a műsor, hogy az igazgatóság egy napra megszakította a színházi előadások sorozatát s így ma, csütörtökön este 9 órakor is mozi-előadás lesz. Helyárak 3 és 6 órakor: 20 és 10 lej, este 9 órakor: 30, 20 és 10 lej. Az esti 9 órai előadás jegyei dél előtt is válthatók, hogy így elkerülhető legyen az esetleges kellemetlen torlódás. Ez a nagyszabású műsor látható még pénteken és szombaton is, de ezen a napokon este színházi előadások vannak s így mozi-előadás csak 3 és 6 órakor lesz.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Csütörtökön este 9 órakor: Gála film-előadás. Premier! Éjféli házasság (Newyork rejtelmek). A főszerepekben: Georg Bancroft.

Pénteken este 9 órakor utolsó operett-előadás az évadban: Tommy és társa. Véghegyi Iza vendégjátéka. Ihász Aladár és Tompa Béla bucsuja. Sorozatszám 353.

Szombaton este 9 órakor: A budapesti Andrassy uti Színház teljes kabaréegyüttesének vendégjátéka, nagyszabású új műsorral. Berký Lili, Dajbukát Ilona, Jankovszky Mara, Bársony István, Gózon Gyula, Ihász Lajos és Berký Jóska föllépésével. Rendes helyárak. Sorozatszám: 354.

Vasárnap este 9 órakor: Az Andrassy uti Színház teljes kabaréegyüttesének vendégföllépése, bucsu-vendégjátéka. Berký Lili, Dajbukát Ilona, Jankovszky Mara, Bársony István, Gózon Gyula, Ihász Lajos és Berký Jóska föllépésével. Rendes helyárak. Sorozatszám: 355.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Csütörtökön kivételes grandiózus kettős műsor. Premier! Atrakció! 3, 6 és este 9 órakor: Éjféli házasság (Newyork rejtelmek). Minden idők legizgalmasabb története 7 felvonásban.

A főszerepekben: Georg Bancroft, Betty Compson és Olga Baclanova. II. A tenger leánya. Regényes és izgalmas cselekményű hajós történetet 7 felvonásban. Helyárak a 3, 5 és 7 órai előadás: 20 és 10 lej, az esti 9 órai előadás: 30, 20 és 10 lej. Pénteken csak 3 és 6 órakor: I. Éjféli házasság (Newyork rejtelmek). II. A tenger leánya. Helyárak 20 és 10 lej. Szombaton csak 3 és 6 órakor: I. Éjféli házasság (Newyork rejtelmek). II. A tenger leánya. Helyárak 20 és 10 lej.

Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné 15 és 10 lejes helyárakkal: A marokkói kázmé. Rejtelmes történet, a főszerepekben: Várkonyi Mihály, Jetta Goudal és Josef Schildkraut. Vasárnap délután 3, fél 5, 6 és fél 8 órakor: Pat és Patachon esete Josephine Backerrel. Helyárak: 20 és 10 lej.

RADIO MŰSOR

Idő: Középeurópai

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 14.

Bukarest. 12: Beszélőújság. 18: Zenekari hangverseny. 18.30: Felolvasás. 18.45: Beszélőújság. 19: Grammfón. 19.40: Rádióegyetem. 20: Zenekar. — 20.30: Felolvasás. 20.45: Chicideanunak, az Opera tenoristájának dalestje. 21.15: Rádiózenekar. 21.45: Beszélőújság. 22: Táncezena.

Budapest. 9.15: A honvédegyeszed zenekarának hangv. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó, időjárás. 12.05: Hangverseny. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek. 4: Rádió Szabadegyetem. Utána pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5.10: Felolvasás. 5.40: Szalonzenekar. 6.45: Török Sándor novellái. 7.20: Magyar helyesírás. 8: A salzburgi ünnepi előadások. Mozart hangv. 9.10: Magyar dalest. Majd: Jazz.

Bécs. 20: Rosé vonósnégyes. Utána zenekar.

Berlin. 19.30: Hangverseny. Frankfurt. 21.15: Dalok.

Varsó, Kattovic. 18: Szólisták hangversenye. 19: Grammfón. 20.15: Népszerű hangverseny.

Poznan. 20.30: Szólisták hangv.

Riga. 20: Szimfónikus hangverseny.

Beethoven I. és IX. szimfóniája.

Milánó. 20.40: Gounod: Faust című operája.

Róma. 21.02: Verdi: Rigoletto című operája.

Toulouse. 21. Grammfón.

Osló. 20.30: Norvég dalok. 22.10: Mendelssohn: D-moll trió.

Prága. 19.35: Rossini: Szevillai borbély c. operája.

Pozsony. 18: Rádiózenekar.

PÉNTEK, AUGUSZTUS 15.

Bukarest. 12: Grammfón. 18: Zenekar. 19: Grammfón. 19.40: Szabadegyetem. 20: Színházi előadás. 20.45: Grieg: Solveig dala. Donizetti: Az ezred leánya, stb. 21.15: Zongora. 21.45: Hírek.

Budapest. 9: Ujsághírek. 10: Énkes főpapi mise. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.

Majd: Szalonzenekari hangverseny. Aggházy: Magyar esték. Offenbach: Szép Heléna — ábránd. Luigi Bassi: Rigoletto. Grieg: Egyveleg.

2.30: Grammfónhangverseny. Himnusz a naphoz. Filiberto: Ayzamba. Félhold. Orosz melódia-variációkkal. Rostand: Cyrano. Kanawka. Chopin: Gyászinduló. Verdi: Rigoletto. Paul Lincke: Volt egyszer. Liszt: Az elfelejtett keringő. Mascagni: Paraszthelyesület. Law-Beda: A régi dal. Verdi: Traviata. Sámson és Dulilie — régi néger teledszal.

4: Kiss József meséi.

5.10: Másfélórás könnyű zene. Pazzeller: Kossuth-induló. Strauss: Bor, dal, asszony. Lincke: Lysistrata. Morrena: Risi-Bisi. Friml: Egyiptomi tánc. Marchetti: Vesuviana. Nagypál Béla: Marokkói hárem. Zenélőóra. — Ziehrer: Strauss—Millöcker—Suppé — egyveleg. Blankenburg: A gladiátorok bucsuja.

6.45: Bodán Margit magyar nótatestje Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével.

8: Részletes sporteredmények.

8.15: Balett-est. Részletek Delibes „Coppélia” c. művéből.

Utána kb. 9.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.

Majd: Toll Árpád és cigányzenekarának hangversenye az Ostende-kávéházból.

Bécs. 19.20: Mozart áriák és dalok. Berlin. 20.30: Táncezena.

Breslau. 19.05: Rádiózenekar. Hamburg. 20: Operarészletek.

Köln. 20: Grammfón. Stuttgart. 19.30: Strauss hangverseny. 23.30: Grammfón táncezena.

Varsó, Kattovic, Poznan. 19.25: Grammfón. 20.15: Népszerű hangv.

Milánó. 20.45: Szimfónikus hangv. Beethoven, Massanet, Catalani, Sibelius, Smetana művei.

Róma. 21.02: Opera.

Toulouse. 20: Vigoperarészletek.

Osló. 22.20: Mozart IX., IV. szonátája hegedűre és zongorára.

Rendkívül olcsó

nyári könyvajánlatunk (I.)

Ady: Brevárium I. II.	Lei 19	1. sz. csoport:	
Casson: Tizenkét tip	10	Móricz: Buzakalász	
Ady: Múzeum I. II.	140	— Házasságtörés	
Darvin: Fajok keletkezése	180	— Vadkan	110 Lei
Karinthy: Kötéltánc	48		
— Irtá . . .	20	2. sz. csoport	
Schrenk: Titokzatos erők	28	Babits: Pávátollak	
Karinthy: Faremido	28	— Karácsonyi Madonaa	
Tolsztoj: Shakespeare	35	— Nyugtalanláng	
Suares: Dosztojevskij	35	— Recitativ	98 Lei
Lázár: Munkácsi	35		
Wagner: Beethoven	35	9. sz. csoport:	
Gide: Wilde Oszkár	35	Laczkó: Noemi fia	
Thiering: Textilipar	35	Biró: Amor és Psyche	
Lambrecht: Oslények világa	35	Kaczér: Ezüst fuvola	72 Lei
Falla: Modern sakk	35		
Brandes: A. France	35	11. sz. csoport:	
Rilke: Rodin	35	Méray: Két primadonna	
Seton: Fekete mén	38	Kodolányi: Két leányarc	
Molnár: Andor (regény)	30	Szini: Smaragd	72 Lei

Kapható az „Uj Kelet” könyvosztályában 100 leien alóli rendelésnél csakis az összeg előzetes beküldése mellett.

Világos szuterén helység (200 négyz.-m.) raktárnak, műhelynek alkalmas, KIADO. Piața Unirii 20

Anton Rosenzweig Cluj
היים אונר מליתיים גראדאנרלונג
Héber könyvek
gyapju és selyemtalleszek
nagykereskedése. — Gyári árk!

Uj kedvezmény
vondéglakne
Ezen lap előfizetőinek meglepedésére nyújtott
20 %
kedvezményt szobárainkból
10 %
kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menet kivéve) módunkban van az UJ KELET kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni

PARK SZÁLLODA
Budapest
szemben a Keleti pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltség.)

Aprohirdetése

Házvezetőnöt keres kolozsvári uricsád. Cim a kiadóban.
Olesón eladók: varrógépek, biciklik, pathefonók, cimbalmok, írógépek, festmények, kosztümök, köpenyek és férfi felöltők, női bundák, függönyök, szövetek, rádiók, lepedővászón, különböző ékszerek, férfi aranyórák, karkötők, láncosok, különböző ezüst és nikkell órák, női és férfi cipők, perzsa szőnyegek, stb. Zalogház, Cal. Victorie 25/x.

Négyzobás, mellék helyiséges teljes komforttal berendezett uccai lakás október 1-re kiadó. Calea Regele Ferdinand 70.

Főtéren, irodahelyiségeknek alkalmas két földszinti helyiség azonnalra kiadó. Cim a kiadóban.

Pénzestárs kerestetik biztos jövőde mezoségü üzletekhez. Hajnal ügynökség Főter 3. Cluj.

Uri zsidó család iskolás gyermek ellátásra elfogad. Cim „Kellemes otthon” jeligére a kiadóban.

Jó házból való iskolás fiu vagy leány ort. köser uri családnál teljes ellátást kaphat. Fűrdőszoba, zongora. Szappan, ucca 15.

Intelligens nő ajánlkozik házvezetőnőnek zsidó családhoz, vagy magánurhoz. Érdeklődni Mátyás király-utca 2 sz. Elisabeta kalapszalón.

Butorozot szoba, két ágyas, kiadó. Calea Regele Ferdinand 70.

Keresek egy fiatal bőrkereskedősgédet, aki a helyi piacon már működő előnyben részesül. Ezenkívül felveszem egy bőrkereskedő tanoncot, négy középiskolát végzetek előnyben. Sámson Manó bőrüzlet, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 36.

XIII EVF. Cluj—Kolozsvár augusztus 13. 5690 É

Uj Kelet az a bányai n...
Ülkéink utá...
Késziratokat n...
és megérkezésük

A fel... agi

A törvények t...
gári öntudat is...
bírálatot mondju...
szék felmentő ver...
törvényeszek egy...
Codreanu ártatlan...
gárdák vezérét a...
kezményei alól. A...
rumok szuverén...
telmében pedig a...
kiismeretének ta...
Ézt a számadást...
gukkal a Mineul...
különbö nem ha...
bírói szó. Most a...
szó. Hogy hogyan...
nem lehet szavun...
vunk ahhoz, m...
lesznek ennek a...
amely új etappot...
tiszesimta mozgald...
Mert az az első...
való volt, hogy n...
reanu személye...
fői törvényeszek...
vezére a vádlotta...
galmat szimboliz...
elmúlt évek során...
gasló szerepet tölt...
zó, hogy Zelea...
bürtön lakója les...
árról, hogy szaba...
tetlenül igaztani...
és nyugalma, a...
vagyon- és életbi...
lentősége volt em...
Codreanu esetébe...
először történt n...
vény paragrafus...
antiszemita mozg...
Nyolc év óta ny...
usztító tartalma...
mania városaiba...
letteket terjeszter...
tel az ország terü...
zanak el az orsz...
gaiban is, amell...
gyilkosságra buz...
szer sem történt...
lettek szerzőit és...
re vonták volna...
fordult elő, hogy...
bárkit is vétkesn...
Mem a törvénye...
vényparagrafusok...
vagyunk látva é...
sok egyszer teste...
paragrafusok eg...
rosodó büntető...
való jogukat kö...
szunk győződve...
volna az ország...
ehisztikus propa...
törvénykönyv 48...
2. 9. és 11-ik p...
törvény szankci...
zítóbb esetekben...
hogly alkalmazza

Két közvélem...
zel az országba...
gárok és a vass...
ló fiatal generá...
lemmel fordult...
bírói pulpitus fe...
te, hogy a bírák...
ra dönti el azt a...
Romániában bü...
gyon- és életbi...
Nem tudhatjuk...
gondolatsort aka...
kel, azt azonban...
hogly hogyan n...
azok a szervezet...
diadalt ültek a...
Ezek a szerveze...
leplezik el azt, h...
nem jelenthet e...
igenis, szabad...
nélkül antisze...
usztiani. Voltak...
antiszemita sze...
számosan, akike